

12. prosince 2003

V ČÍSLE:

ČKR podpořila protesty VŠ • Kolektivní smlouva UP dosud nepodepsána • Z jednání AS UP • Jak podporuje protestní akce vedení UP? • Diskuse, názory, ohlasy • Četba na pokračování

Nejen rok 2003 se za zhruba čtrnáct dnů stane minulostí. Tento pomíjivý osud je přisouzen i některým z výstav, jež jsou instalované v UC UP. Snímek D. Agnewa např. zachycuje některé z děl posluchačů Katedry výtvarné výchovy PdF UP – výstava s názvem „Vlákno–plocha–prostor“ je pestrou škálou technik i materiálů ve spojení s nápaditostí a humorem. Soubor studentských prací rozšiřující tradiční úhel pohledu na textilní tvorbu se v čase nynější předvánoční nákupní horečky nabízí ke zhlédnutí v Atriu (přízemí UC UP).

-map-, foto -dan- ▶

Co může spojit Olomouc, Londýn a Oxford s Jerevanem, Biškem a Almaty?

Univerzita Palackého se stala jedním z devíti účastníků konsorcia výzkumných institucí z Evropy a Společnosti nezávislých států (SNS), které vypracovalo a podalo přihlášku o financování z prostředků Evropské unie (fond INTAS). Na 51 stranách grantové přihlášky členové výzkumného týmu prof. M. Petřka (LF UP) společně s vědci z prestižních britských univerzit (University of Oxford; Imperial College of Science, Technology and Medicine) popisují, jak chtějí kolegům v SNS pomáhat při výzkumu imunologických a imunogenetických mechanismů podílejících se na vzniku a rozvoji cévních mozkových příhod. Výzkumná centra v arménském Jerevanu, kirgyzském Biškeku a kazašském

Almaty zajistí výzkumné vzorky a jejich pracovníci se budou podílet na vlastním výzkumu s využitím moderních technik molekulární imunologie a genetiky, které jim poskytnou laboratoře v Oxfordu, Londýně a Olomouci. Zda INTAS poskytne konsorciu prostředky na plánovaný výzkum, záleží na výsledcích recenzního řízení a na jednání příslušných komisí; výsledky mají být znám v únoru 2004.

Doufáme, že spolupráce mezi účastníky projektu neskončila podáním grantové přihlášky, ale bude se, byť třeba i ve skromnějších podmínkách, rozvíjet bez ohledu na konečné rozhodnutí evropské organizace.

-mp-

Protesty budou pokračovat

K neaktivnějším účastníkům protestního průvodu, konaného 3. 12. v Praze v době schvalování státního rozpočtu na rok 2004, patřili studenti a pedagogové UP, kteří vysypali u budovy Poslanecké sněmovny PČR popel z kremace ostatků vysokých škol, zpopelněných v průběhu happeningu 2. 12. v Olomouci. K protestnímu shromáždění vyzval členy akademické a studentské obce českých vysokých škol Vysokoškolský odborový svaz.

Rozpočet Poslanecká sněmovna PČR nakonec ve stejný den schválila bez akceptace pozměňovacího návrhu na krácení finančních prostředků pro VŠ o dalších 150 mil.

Jak po návratu z Prahy uvedl jeden ze zástupců iniciativy *Počítejte s námi!* Mgr. P. Bilík, jenž se na organizaci protestů podílí, chystá skupina studentů a pedagogů UP v těchto dnech přípravnou schůzku, na níž by měly být projednány návrhy na uspořádání dalších, masivnějších protestů se zapojením většiny českých vysokých škol (viz pozvánka níže).

-red-

Poděkování a pozvání

Za Akademický senát Filozofické fakulty (a věřím, že i za odbory a iniciativu Počítejte s námi!) chci moc poděkovat všem organizátorům a účastníkům protestních happeningů, které jsme uspořádali ve dnech 2. a 3. prosince v Olomouci a v Praze. Zejména pak neúnavnému osazenstvu autobusu, jež přepravilo do Poslanecké sněmovny ČR ostatky českých vysokých škol a které tvořili studenti Přírodovědecké, Pedagogické a Filozofické fakulty UP. V neuvěřitelně krátké době a s velkým osobním nasazením jste dokázali rovněž něco téměř neuvěřitelného: akademická obec českých vysokých škol se začala probouzet! Myslím, že jste v Praze skvěle reprezentovali olomouckou univerzitu a že Pražáci na vás hned tak nezapomenou.

Chci vás pozvat k setkání, na kterém zhodnotíme, co jsme udělali a dokázali, zda a co se změnilo k lepšímu v našich záležitostech. Připravíme pro vás velkoplošnou projekci videodokumentace a sestříhu televizního zpravodajství z obou dnů, fotografie, ohlasy, které jsme obdrželi atd. Zároveň se ale s vámi chceme při této příležitosti poradit, zda budeme pokračovat, případně jaké formy nesouhlasu s nynějšími poměry na vysokých školách zvolíme v prvních měsících roku 2004.

V Praze jste skandovali: „Včera Olomouc, dneska Praha, zítra přitvrdíme.“ Přitvrdíme?

Úterý 16. prosince 2003, 18.30 hodin

Umělecké centrum UP (konvikt), Univerzitní ul., Filmový sál, 3. patro

Zvání jsou nejen účastníci průvodů z počátku prosince, ale i studenti a pedagogové, kteří mají chuť se do akademického hnutí nesmířených zapojit.

Doc. J. Štefanides, člen AS FF UP

Přitvrdíme!

Ve středu 3. prosince 2003 jsme se ocitli v čele protestního průvodu Pohřeb českých vysokých škol. Mířili jsme k Poslanecké sněmovně s realistickým očekáváním, že si naše argumenty dokládající katastrofální situaci českých univerzit nepřijde vyslechnout možná žádný z poslanců. Jejich zájem o vysoké školy je totiž pověstně zanedbatelný. Přišli však (či se právě vraceli z oběda?). Ti z vládních stran nám obligátně a s úsměvem vyjádřili podporu, nebo se snažili situaci bagatelizovat. Ti opoziční nám, jak jinak, s úsměvem vyjádřili podporu. Pochopili jsme a jsme teď o to více realisté. Jestliže jsme ve Sněmovně skandovali: „Včera Olomouc, dneska Praha, zítra přitvrdíme!“, chceme nyní zdůraznit poslední část našeho sloganu a vyzvat všechny vysokoškolské studenty z celé republiky, aby si ji opakovali jako svou mantru. Končí poslanecké úsměvy před kamerami.

Za studenty Univerzity Palackého Olomouc účastníci se Pohřbu vysokých škol před Poslaneckou sněmovnou

I. Barteček, P. Chmelařová, P. Klár,
J. Kovář, P. Ševců, L. Trávníčková.

Plénium ČKR podpořilo protestní akce vysokých škol

■ Česká konference rektorů podpořila protesty vysokých škol, které proběhly v průběhu minulého týdne v Olomouci a Praze. V usnesení ze svého 72. plenárního zasedání, které se uskutečnilo v prostorách Evropského polytechnického institutu v Uherském Hradišti ve dnech 4.–5. 12. ČKR vyjadřuje podporu protestním akcím studentů a akademických pracovníků vysokých škol, které proběhly v minulých dnech, a oceňuje trvalé úsilí ministryně JUDr. P. Buzkové a vedení MŠMT o nezbytné navýšení finančních prostředků pro vysoké školy. Schválený rozpočet neumožňuje realizovat připravovanou reformu vysokých škol v rozhodujícím období vstupu České republiky do EU. V této souvislosti ČKR opětovně vyzývá politickou reprezentaci státu k zahájení dialogu. Pokud nedojde v roce 2004 ke změně situace, ČKR podpoří důraznější protestní akce.

Plénium ČKR dále schválilo závěrečnou zprávu projektu „Rozvoj veřejných vysokých škol – finanční podmínky a předpoklady“, jehož výsledky budou využity při jednání s MŠMT a při zpracování nové metodiky financování veřejných vysokých škol. ČKR rovněž vyslovila podporu legislativní iniciativě senátorů V. Roubíčka a J. Zlatušky, týkající se novelizace zákona o vysokých školách. ČKR také ve svém usnesení vyzvala MŠMT, aby neprodleně vypracovalo jasná kritéria hodnocení výzkumných záměrů pro rozvoj vědy a výzkumu na vysokých školách.

Usnesení, jehož plné znění je k dispozici na adrese <http://crc.muni.cz/resolutions/72.html>, bylo předáno sdělovacím prostředkům na závěrečné tiskové konferenci, již se za ČKR zúčastnili místopředsedové prof. M. Ludwig a prof. J. Witzany, a rektor Evropského polytechnického institutu Ing. O. Kratochvíl.

-red-

Odbory UP se dosud nedohodly s vedením univerzity na znění Kolektivní smlouvy

■ Ve stejný den (2. 12. 2003), kdy vysokoškolské pedagogové a studenti UP demonstrovali v ulicích Olomouce proti dlouhodobému nedostatku financí ve vysokém školství, jednala Koordinační odborová rada UP s vedením UP v zastoupení rektorky, kvestora a také děkanů jednotlivých fakult UP o novém znění Kolektivní smlouvy UP. Jak pro Žurnál UP uvedl PaedDr. V. Klopal, předseda Koordinační odborové rady UP, požadavky odborů UP (viz ZUP č. 7, str. 3) nechtěla rektorka UP akceptovat bez projednání věci s děkany jednotlivých fakult. Nové znění Kolektivní smlouvy UP tedy ani tentokrát nebylo podepsáno.

Koordinační odborová rada UP žádala mj. o každoroční 8–10% valorizaci platů. Vedení UP k tomuto navýšení zatím nepřistoupilo, dlouhodobě je ochotno zavázat se k valorizaci mzdových tarifů pouze ve výši inflace. Důvodem nebyl pouze termín schválení státního rozpočtu, jehož návrh přijala PS PCR teprve 3. 12. 2003, ale i stanovení konkrétních Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám MŠMT ČR na rok 2004, o nichž jednala Reprezentativní komise až 8. 12. 2003. Tato pravidla totiž teprve určí, jakým způsobem bude MŠMT ČR státní dotaci vysokým školám přidělovat. K realizaci případných změn ve smyslu valorizace tabulky tarifních platů přistoupí vedení UP tedy poté. Nutno dodat, že i přesto, že MŠMT ČR rozepisuje dotace VVŠ až na začátku daného kalendářního roku, Univerzita Palackého má aktualizovanou mzdovou tabulku již připravenou (viz Z posledního jednání AS UP v roce 2003, str. 3). Jak pro Žurnál UP dále podotkl kvestor UP Ing. J. Jirka, tabulku mzdových tarifů valorizuje UP v posledních letech pravidelně ve vazbě na zvyšování minimální

mzdy a minimálních mzdových tarifů, a to – na rozdíl např. od regionálního školství – bez negativních dopadů do ostatních složek mzdy (zejména osobních příplatků).

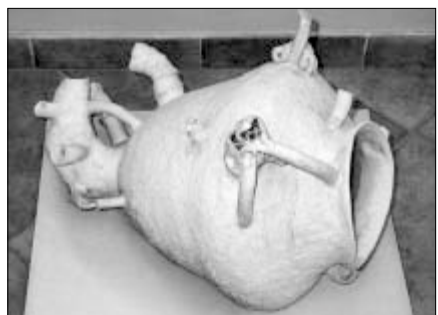
Další jednání odborů UP s jejím vedením by se mělo uskutečnit po zasedání Kolegia rektorky UP (17. 12. 2003), na němž by měli k jednomu z dalších požadavků – jasně definované rozpětí úvazků, případně stanovení horní hranice u příslušných kategorií učitelů na jednotlivých fakultách – vyjádřit své stanovisko děkani jednotlivých fakult UP. Podle názoru vedení UP bude ovšem výše zmíněné možné pouze při současném stanovení míry povinnosti v činnostech vědeckých, uměleckých a publikačních.

Platnost Kolektivní smlouvy, jež upravuje pracovní podmínky všech zaměstnanců UP, jejich nároky vyplývající z pracovního poměru, vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem a mezi zaměstnavatelem a odbory, již vypršela 31. 8. 2003.

M. Hronová

Z jeskyně do konviktů

■ Ve dnech 11.–29. 8. proběhlo v Olomouci IV. mezinárodní sympozium barevné grafiky a keramiky 2003. Třítýdenní letní sympozium, pořádané Katedrou výtvarné výchovy PdF UP v Uměleckém centru UP (konviktu), bylo projektováno jako mezinárodní tvůrčí dílna, zaměřená na prohloubení technických a výtvarných zkušeností v oblasti grafické a keramické tvorby.

Kurz byl provázen bohatým kulturně historickým programem a navázal na předchozí úspěšné workshopy a jejich společný cíl: umožnit našim i zahraničním zájemcům využít naše ateliery v době prázdnin v netradičních programech, navázat kontakty mezinárodního charakteru a zvýšit tak povědomí o katedře, univerzitě a městě. Grafický kurz byl veden prof. N. S. Kracynovou z Itálie, keramika Mgr. J. Běbarovou a návštěvy památek a ateliérů doc. H. Myslivečkovou, CSc. Sympozium se konalo pod patronátem děkana PdF a bylo ukončeno slavnostní vernisáží 28. 8. 2003 v Mladeckých jeskyních (keramické objekty) a 29. 8. 2003 v konviktu.

Nyní jsou tyto objekty prezentovány jako výstava s názvem *Mé zvíře v jeskyni v přízemí* (levá část) UC UP a budou zde minimálně do konce letošního roku.

-jkb-, foto -dan-

K novým trendům v anglické slovní zásobě

■ Dne 2. 12. proběhla na PdF UP ve zcela zaplněné posluchárně přednáška Gwyneth Foxové s názvem *Přitažlivost slov, slovní zásoba, její výzkum a slovníky*. Třeba říci hned na začátku, že název to byl velmi vystýzný, i když poslední slovo musíme zpřesnit – jde o slovníky určené těm, jejichž mateřským jazykem není angličtina. Tyto slovníky mají svá specifika (např. použití frekvenčně omezeného souboru slov v definicích) a v Británii více než padesátiletou historii. Bylo to však až v 80. a 90. letech, kdy jejich počet výrazně vzrostl a začaly vznikat velké databáze textů, tzv. korpusy, jež jsou počítačově zpracovávány a dnes už mají stovky milionů slov.

G. Foxová působí jako vyučující angličtiny na univerzitě v Birminghamu. Tam také poprvé korpusových údajů úspěšně využili při sestavování slovníků *Collins COBUILD*, na nichž se jako přední editorka podílela. Editorские práce se věnuje i dnes, nyní v lexikografickém oddělení nakladatelství *Macmillan*, a její bohaté zkušenosti i zaujetí jazykem byly v komentářích o nových trendech v anglické slovní zásobě znát. Opět jsme si mohli uvědomit, jak jsou při učení se novým slověům důležité nejen informace o charakteru výrazu samotného, ale i o jeho okolí – vždyť jde o jejich vzájemně ovlivňování (např. problematika tzv. kolokací). A právě zde nám korpusy poskytují řadu nových informací. Potěšující v této souvislosti je, že korpus českého jazyka je už také na světě. Ještě více by nás však potěšilo, kdybychom se brzy dočkali slovníku na něm založeném.

M. Jaroščík, Katedra anglického jazyka PdF UP

Přehledka animovaného filmu

Umělecké centrum UP, olomoucká kina *Metropol* a *Central* a music club *Barumba* jsou dějištěm druhého ročníku *Přehlídky animovaného filmu (PAF)*, kterou na **dny 12.–14. 12. připravili pedagogové a studenti Katedry teorie a dějin dramatických umění FF UP**.

Podrobné informace viz <http://www.pifpaf.cz/main.html>.

Ocenění pro FTK UP

■ V listopadu oslavila pražská Fakulta tělesné výchovy a sportu UK 50. let od svého založení. Delegation FTK UP se zúčastnila slavnostního zasedání v Karolinu, následně pak i vědecké konference. Vědecká rada FTVS UK udělila Fakultě tělesné kultury pamětní medaili jako výraz dlouhodobé spolupráce, která se rozvíjela již před vznikem FTK UP. Převzetí medaile děkankou FTK UP prof. H. Válkovou současně vyjadřuje také budoucí spolupráci v pedagogické i vědecko-výzkumné činnosti v oblasti rozvoje kinantropologie mezi oběma fakultami i v ČR v dalším období.

-ftk-

HABILITACE

Pedagogická fakulta UP

V průběhu veřejné části zasedání Vědecké rady PdF UP dne 9. 12. se v rámci habilitačních řízení uskutečnily následující přednášky:

- na téma *Státní informační politika a její dopad na pregraduální přípravu učitelů* přednesl svou habilitační přednášku **PhDr. Miroslav Chráska, Ph.D.**, odborný asistent Katedry technické výchovy PdF UP; předložená habilitační práce má název *Místo a role moderních informačních technologií v pregraduální přípravě učitelů*;
- na téma *Arteterapie jako forma wzbogacania dzialan edukacyjnych nauczyciela* přednesl svou habilitační přednášku **Fryderyk Drejer, CSc.**, vyučujícího na Panstwowej Wyzszej Szkole Zawodowej ve Walbrzychu (Polská republika); předložená habilitační práce má název *Koherencja kształcenia regionalnego w szkołach na pograniczu broumovsko-miosozowskim*.

-red-

O normalizaci

■ Přednáška PhDr. P. Urbáška o českých vysokých školách v období tzv. normalizace 1968–1989 (2. 12.) ve mně probudila vzpomínky a polozapomenuté zážitky z té temné doby určitě ve stejné tónině jako v myslí paní rektorky prof. J. Mačákové, která byla mezi posluchači.

Fakta, ale i bílá místa, závěry jisté a podložené, ale i nejisté, spíše jen pravděpodobné a hypotetické – v této poloze probíhal Urbáškův výklad. Možná za pár let, až všechny archivní materiály z té doby budou zpřístupněny badatelům, se český národ dozví o skutečných pohnutkách pozadí. Jisté ale je, že ať měly původ jakýkoli, prst na spoušti tehdy stiskli studenti našich vysokých škol, vzali na sebe riziko vzbouřenců, občané se k nim masově přidali a režim normalizačních represí padl v závratně krátké době. Také události těchto několika týdnů strhující národní jednoty, euforie a osobní statečnosti se stanou brzy předmětem věčné a strážlivé historické analýzy.

-mh-

Upozornění Menzy UP

Menza UP připravuje obědy naposledy 22. 12. 2003; její provoz bude znovu zahájen 5. 1. 2004.

Přednášky o současné francouzské literatuře

■ Ve dnech 24. a 25. 11. byla hostem Katedry romanistiky FF UP S. Coyaultová, profesorka francouzské literatury a ředitelka Ústavu pro výzkum moderních a současných literatur z Univerzity Blaise Pascala ve francouzském Clermont-Ferrandu. Tato specialista na románovou tvorbu dvacátého století proslavila dvě přednášky zaměřené na díla *Le renard dans le nom* R. Milleta a *L'Equipée* J. Echenoze. Následovalo diskusní fórum věnované problematice soudobé francouzské literatury, kterého se zúčastnili zájemci z řad studentů vyšších ročníků a doktorandů. Účastníci rozmlouvali například o možné typologii románu v dnešní době, kdy ve Francii každoročně vychází přibližně šest tisíc nových titulů, o rozdílech mezi tzv. „ženským“ a „mužským“ rukopisem v literárním díle a o tendencích k návratu ke kořenům a k rodnému kraji, které jsou patrné především u regionálních autorů. Návštěva z Francie byla příjemně překvapena znalostmi studentů, jejich kritickým úsudkem a zájmem o soudobé literární dění ve Francii. Vedle cenných odborných vodítek poslucha-

čům poskytla například i kontakty na některé spisovatele a zdůraznila jejich zájem o dialog se čtenáři a zpětnou vazbu na ně. (Tato zpětná vazba například jen v podobě hodinové besedy s autorem by ovšem přišla pořadatele zhruba na deset tisíc korun.)

M. Voždová, Ph.D., Katedra romanistiky FF UP, foto -tj-

Stručně

Katedra kinantropologie FTK UP pořádala ve dnech 5. a 6. 12. 2003 v pořadí druhou vědeckou konferenci zaměřenou na problematiku „sokolství“, tentokrát s diskusí na téma „Sokolství – občanská společnost – sjednocující se Evropa“.

V aule FF UP se 4. 12. konal 43. otologický a kotochirurgický den pořádaný ORL klinikou LF UP a FNO.

Na podporu rozvoje transplantačního programu kostní dřevě pořádala pod záštitou přednosty Hemato-onkologické kliniky LF UP a FNO prof. K. Inđráka, DrSc., umělecká agentura J + I ve spolupráci s Českým rozhlasem Olomouc a Uměleckým centrem UP 5. 12. adventní benefiční koncert, který se uskutečnil 5. 12. v kapli jezuitského konviktu.

Přednáškový minicyklus bohemistky Z. Stolž-Hladké z univerzity v Bernu („O jazyku a fikčních světech“, „Slovo v české literatuře 20. století“, „Text jako paměť“) uvedla ve dnech 8.–10. 12. na Katedře bohemistiky FF UP Literárněvědná společnost, pobočka Olomouc a revue ALUZE.

-red-

Konference SOCIALIA OLOMOUC 2003

■ Dne 26. 11. 2003 se v Olomouci konala jednodenní konference *Socialia Olomouc 2003*, která navazovala na tradiční cyklus konferencí *Socialia Hradec Králové*. Tématem konference byla koncepce sociální pedagogiky a její potřebnost v přípravě pedagogických a sociálních pracovníků. Pořadatelé byly Katedra pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP a pobočka České pedagogické společnosti v Olomouci. Uskutečnila se s podporou Regionálního centra Olomouc, s. r. o. Místem konání byla budova Regionálního centra Olomouc, s. r. o.

V dopoledních hodinách moderoval konferenci prof. V. Kovářiček, CSc., odpoledne na něj navázal A. Bůžek, Ph.D., oba působící na PdF UP v Olomouci. Úvodní slovo přednesl prof. M. Chráška, CSc., vedoucí Katedry pedagogiky s celoškolskou působností PdF UP. Významnými účastníky konference byli zejména doc. I. Jedličková, CSc., a prof. B. Kraus, CSc., z Univerzity v Hradci Králové, kteří přednesli vstupní referáty. Konference se zúčastnilo kromě zmíněných celkem 43 účastníků z různých pracovišť České republiky (Univerzita v Hradci Králové, Masarykova Univerzita v Brně, Ostravská univerzita a další), ale také zástupci Slovenska (Univerzita v Trnavě a v Banské Bystrici). Z tohoto počtu aktivně vystoupilo 15 účastníků, kteří ostatní seznámili jak s teoretickým ukotvením, tak se zkušenostmi z praxe nebo s výsledky

realizovaných výzkumů. Všichni dospěli k závěru, že sociální pedagogika je nutná a legislativní ukotvení profese sociálního pedagoga velmi potřebné. Vznikla zde také myšlenka založit asociaci sociálních pedagogů, kde by byli zastoupeni odborníci v oblasti sociální pedagogiky. Zástupci univerzit z Olomouce a Hradce Králové se na dalším pořádání cyklu těchto konferencí dohodli tak, že se v pořádání konference budou střídát – jeden rok se bude konat v Hradci Králové a další rok v Olomouci, přijde tedy o biennale.

Mgr. V. Loukotová, PdF UP

Olomoučtí plavci úspěšně na akademickém mistrovství ČR

■ Dne 6. 12. 2003 se v plaveckém bazénu v Praze-Hostiváři konalo akademické mistrovství ČR v plavání s ploutvemi. Aktivně se jej zúčastnilo i deset studentů ze tří fakult Univerzity Palackého. Největší úspěch zaznamenala štafeta žen na 4×50 m, která v sestavě Kyliánová, Slovákova, Blašíková a Nováková zvítězila těsně před další štafetu UP ve složení Slovenčíková, Mikulínová, Janečková, Podivínská. Další umístění na stupni vítězů získala Slovenčíková (LF UP) na 100 m RP (druhé místo) a Janečková (FTK UP) na 400 m PP (třetí místo).

-zs-

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Po ukončení olomoucké i pražské demonstrace studentů a učitelů proti nedostatečnému financování českého vysokého školství, které proběhly v Olomouci a v Praze v průběhu minulého týdne, jsme požádali jednoho z hlavních účastníků a organizátorů – předsedu Akademického senátu FF UP dr. W. Engelbrechta, Ph.D. – o shrnutí výsledných dojmů:

Jak jste spokojen s průběhem protestních akcí v Olomouci a Praze? Budou protesty pokračovat? Jakou formou?

Dr. W. Engelbrecht, Ph.D.: *Protesty budou určitě pokračovat. Rozhodlo se o tom už během tiskové konference den po protestním shromáždění v Praze, kde s pokračováním protestních akcí souhlasil i předseda Rady vysokých škol prof. F. Ježek. Základní formou bude především trvalá komunikace s poslanci, jež by je měla donutit k realizaci reformy českého vysokého školství a dosáhnout postupného zvýšení finančních prostředků ze státního rozpočtu. Domnívám se, že tlak na politickou reprezentaci bude směřovat i ze strany Evropské unie – zvláště po vstupu do EU bude ČR nucena zvýšit investice do vzdělání.*

V Olomouci se na jaře příštího roku pokusíme realizovat návrh Mgr. P. Bilka na uskutečnění tzv. „týdne nekřidu“. O jeho konkrétní podobě budeme ale teprve jednat s vedením UP, příp. s příslušnými poslanci, kterým – pokud by přijali pozvání – bychom v případné diskusi mohli blíže vysvětlit svá stanoviska. Pro srovnání bychom chtěli pozvat rovněž i hosty ze zahraničí, a umožnit tak srovnání naší situace

s pozicí vysokých škol v některých evropských zemích.

Co se týče dojmů z obou protestních akcí minulého týdne, jsem spokojen. Dokonce mne napadlo, že možná v Olomouci vzniká krásná staronová tradice „sacramentských“ průvodů, barokního divadla ... Byl jsem velmi příjemně překvapen hojnou účastí studentů a pedagogů zde v Olomouci, v Praze byla více znát jistá apatie, zejména ze strany zástupců pražských vysokých škol, z nichž se ovšem výrazně zúčastnila 1. lékařská fakulta UK. Tam jsme zaznamenali naopak větší účast a aktivitu mimopražských studentů a učitelů (Ostrava, Brno, Liberec, Plzeň, Ústí nad Labem...), které podpořil náměstek ministryně školství doc. P. Kolář krátkou osobní účastí v průvodu. Nejhezčím zážitkem ale byla asi chvíle, kdy se ministryně školství P. Buzková při příchodu na schůzi Sněmovny na okamžik zařadila do čela smutečního průvodu – a ani jí to nevadilo.

-red-

Z posledního jednání AS UP v roce 2003

■ Jedním z posledních bodů jednání AS UP v kalendářním roce 2003 byla filozofie nové mzdové tabulky. Připravené znění povýšené v oblasti tarifů a zkrácené v oblasti stupňů (ze 7 na 5), při 13 tarifních třídách, přijal Akademický senát UP, a to po doporučení ekonomické komise AS UP téměř jednohlasně. Jak uvedla rektorka UP prof. J. Mačáková, CSc., nově navrhovaná mzdová tabulka by měla mj. motivovat akademické pracovníky k habilitačním a profesorským řízením, větší důraz bude přisuzován rozpětí mezi třídami (zvyšování kvalifikace), nikoli mezi stupni (odsouzená léta).

AS UP se měl dále zabývat dělením neúčelových dotací MŠMT ČR na UP. V situaci, kdy o změnu stávající metodiky dělení dotace usilují Filozofická a Právnická fakulta UP, připomněla rektorka UP prof. J. Mačáková diskusi, která na zmíněné téma probíhala v dubnu tohoto roku (INIS) a do níž se zapojila pouze Přírodovědecká fakulta UP. Ta také přistoupila k radikální změně při rozdělení financí uvnitř fakulty (viz ŽUP roč. 12., č. 29) Rektorka UP dále zmínila jednání Kolegia rektorky UP (19. 11. 2003), v jehož průběhu byl návrh metodiky dělení neúčelové dotace MŠMT ČR na UP projednán s děkány jednotlivých fakult UP. Zástupci pěti fakult UP tehdy souhlasili s metodikou v jedné z navržených variant. Odlišnou variantu preferovali zástupci zbylých, již výše uvedených dvou fakult. Protože konkrétní návrhy, které by uvedenou metodiku pozměňovaly, nejsou do dnešních dnů podány, upozornila rektorka UP na možný problém rozpočtového provizoria, v němž by se UP mohla ocitnout. Případnými návrhy by se ekonomická komise AS UP měla tedy zabývat v nejbližších dnech (o rozdělení financí v rámci UP by se mělo jednat asi v polovině února). V závěru této diskuse a s ohledem na žádost dr. W. Engelbrechta, předsedy AS FF UP, Akademický senát UP souhlasil s vypuštěním tohoto bodu z programu jednání AS UP.

V průběhu jednání AS UP zazněly také informace o velkých opravách a investicích na UP v roce 2003. Předloženy materiál komentoval kvestor UP Ing. J. Jirka a AS UP jej vzal na vědomí.

AS UP přijal také návrhy změny Statutu UP a to v příloze č. 2 (Seznam akreditovaných studijních programů na UP), v příloze č. 3 (Seznam oborů, v nichž je UP oprávněna konat habilitační řízení ke jmenování profesorem), dále přijal návrh úpravy Volebního a jednacího řádu AS UP ve věci veřejné volby skrutátorů (opravy textu z MŠMT ČR a veřejná volba skrutátorů), v neposlední řadě pak schválil Statut FTK UP.

O nedávném zasedání Sněmu Rady vysokých škol (20. 11. 2003) informovala prorektorka pro záležitosti studentů UP prof. L. Ludíková, CSc. (viz <http://www.radavs.cz/>).

Příští zasedání AS UP se uskuteční 21. 1. 2004.

M. Hronová

Slavnost k 120. výročí Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci

Jubileum nejstarší české vlastivědné společnosti na Moravě

Vlastivědná společnost muzejní, hlásící se k dědictví Vlasteneckého spolku muzejního v Olomouci, který byl nejstarším českým občanským sdružením svého druhu na Moravě, oslavila dne 27. 11. 2003 stodvacáté výročí své existence. Slavnost měla dvě části. První část obsahovala slavnostní vzpomínkový akt spojený s odměnou zasluhujících členů a sympatižantů Společnosti. Po zahájení slavnostním introitem, který místo prof. A. Schindlera, autora znělky komponované pro VSMO, na varhany zahrál jeho žák J. Gottwald. Ten potom řídil dvě kratší vystoupení pěveckého smíšeného spolku *Dvořák*. Mezi nimi pronesl předseda olomoucké Společnosti projev,

Ludvík Kundera a KK2 OL

Profesor Ludvík Kundera se v těchto dnech loučí se svojí přednáškovou činností na Katedře germanistiky FF UP. Za léta práce pro studenty k Olomouci přilnul. Stal se nejen oblíbeným pedagogem, ale našel zde i hodně přátel jak na univerzitě, tak i mimo akademickou obec.

▲ L. Kundera v Bistru Na Hradě.

Není jisté už tajemstvím, že L. Kundera je znám nejen jako básník, překladatel a literární vědec, ale je i renomovaným výtvarným umělcem. Nedávno přijal pozvání členů Klubu konkrétišů 2 Olomouc a v současné době společně s nimi vystavuje na čtvrtletní expozici v jejich domovském Bistru Na Hradě v Univerzitní ulici.

KK2 Olomouc sdružuje ve svých řadách i několik bývalých i současných členů Katedry výtvarné výchovy PdF UP (prof. Z. Kučera, doc. D. Puchnarová, doc. V. Havlík, doc. P. Herynek, doc. J. Krtička, odb. as. D. Medek). Komorní neoficiální výstava potrvá v tomto složení do konce února 2004.

Srdčně Vás na ni zvou všichni vystavující.

Text a foto -ph-

v němž stručně zrekapituloval pohnuté dějiny Společnosti a pokusil se vymezit principy, které způsobily, že tradice spolku byla obnovena a přetrvává dodnes za spoluúčasti bezmála osmi set členů.

Z pozvaných hostů se omluvili ministr kultury P. Dostál, hejtmán Olomouckého kraje Ing. J. Březina, vedoucí odboru školství Magistrátu města Olomouce PhDr. H. Fantová a dřívější předsedkyně VSMO doc. J. Holinková, CSc., kteří zaslali pozdravné blahopřání. Z pozvaných hostů, mezi nimiž byli dřívější prorektor UP doc. J. Schulz, CSc., předseda vědecké rady VMO, PhDr. P. Michna, výkonný redaktor *Vlastivědného věstníku moravského v Brně*, vedoucí odboru kultury Krajského úřadu v Olomouci PhDr. J. Garčík, ředitelka Vlastivědného muzea v Olomouci PhDr. M. Hošková, CSc., vsoustoupili s pozdravnými projevy prof. V. Nekuda, DrSc., předseda Muzejní a vlastivědné společnosti Brno, a olomoucký primátor Ing. M. Tesařík.

Profesor Nekuda ve slavnostní zdravotní brněnské sesterské společnosti mj. řekl: „Vážení přátelé, u příležitosti vašeho významného jubilea vám zasíláme srdečné pozdravy a blahopřání. Za zásluhy a rozvoj vlastivědné muzejní práce na Moravě vám předáváme pamětní medaili naší společnosti. Velmi si vážíme práce, kterou jak předchozí Muzejní spolek, tak i Vaše společnost významným způsobem ovlivňovaly kulturní život na Moravě. Přes všechny překážky a těžkosti, které spolkový život ve druhé polovině minulého století provázely, byli členové obou našich společností nositeli idejí kulturních hodnot a historické identity Moravy. Přes všechny změny, které po r. 1989 nastaly, zůstává ještě mnoho úkolů spojených s kulturním životem na Moravě na iniciativě členů sdružených v našich společnostech. Do další činnosti přejeme vedení a členům Vlastivědné společnosti muzejní v Olomouci hodně úspěchů ve vlastivědné a muzejní práci.“

Ve svém projevu reagoval významný a milý host z Brna pohotově na zdravotní olomouckého primátora, zvláště pozitivně ocenil rozhodnutí, které pronesl primátor Ing. M. Tesařík ve své zdravotní, a to, že hodlá VSMO věnovat více osobní pozornosti a že hodlá

podpořit také ediční činnost Společnosti. Jinou pozoruhodnou součástí projevu pana předsedy MVS prof. Nekudy byla jeho zmínka o paralelité osudů brněnské a olomoucké společnosti s poukazem na výjimku pro období padesátých let, kdy brněnská Společnost – oproti olomoucké – odolala politicko-ideologickým a ekonomickým dobovým vlivům a s nepřerušeno existenci kontinuitou překvala dobu útlaku.

Potěšující bylo rovněž pozdravení od paní docentky J. Holinkové, bývalé předsedkyně VSMO, která mj. napsala: „...děkuji za pozvání na slavnostní schůzi u příležitosti 120. výročí založení společnosti. Jsem počtána oceněním mé práce pro společnost, kterou jsem vykonávala s potěšením pro šíření kulturních a vědeckých poznatků o regionu a celé naší vlasti. ... Do dalších let činnosti Vlastivědné společnosti muzejní přeji vám i všem členům mnoho úspěchů v práci, pohodu a radost.“

Po prosloveh následoval předávání pamětních listů zasloužilým členům Společnosti, hostům a významným příznivcům Společnosti, kteří téměř zaplnili 150 míst ve Václavkově sílu muzea. Nejstaršími odměněnými byli devadesátiletí členové Společnosti prof. Z. Kojecký, DrSc., paní učitelka O. Kalábová a Dipl. Sc. Pol. M. Hanuš.

Druhou část slavnostního odpoledne zahájila vernisáž rozsáhlé výstavy k výročí Vlastivědné společnosti muzejní, současně dosvědčující, že vztahy mezi oběma institucemi se nezměnily ani po letech. Státní muzejní instituce, dřívější majetek Vlasteneckého spolku do počátku 50. let, vychází své družce, řekli bychom raději matce, všemožně vstříci. A to bylo proneseno v úvodních projevech jak paní ředitelkou muzea PhDr. M. Hoškovou, CSc., předsedou Společnosti, kustodkami výstavy Mgr. V. Sovkovou, Mgr. V. Hrbáčkovou i vedoucí společenskovoedního ústavu muzea Mgr. I. M. Kubešovou. Vernisáže s zúčastnilo na dvě stě osobností.

Velký zájem veřejnosti dává tušit, že pojem Vlastivědná společnost muzejní není ani po sto dvaceti letech pojmem neznámým také kulturní veřejnosti v Olomouci.

Prof. J. V. Musil, CMTF UP

Jak komunikují rektorátní úředníci

Rozpočtu centrálních jednotek UP (a tedy prostředkům všech sedmi fakult) pustili před dvěma týdny žilou dva rektorátní úředníci J. O. a D. A. (Celá jména v souladu se současným trendem apelační, referenční a dehonestiční pausalizace identity tohoto druhu zaměstnanců UP neuvádíme, snad jen pro mladé přírodovědce poznamenáváme, že databáze Web of Science registruje pro oba zmíněné dohromady stěží jeden záznam, což je skandální.) Odjeli do Brna na třetí ročník semináře CASPRIO, aby se od zástupců Asociace PR agentur – APRA – dozvěděli, kdy, proč, o čem a jak (ne)mají vysoké školy komunikovat.

Čekání na příjezd řádových úředníků Rektorátu UP si asi dvacítká proroktorů, proděkanů, tiskových mluvčích a vedoucích odborů vnější komunikace z celé země krátila čtením časopisu Reflex. Výborné načasování PR kampaně v tomto časopise – na dobu krátce před konáním semináře – způsobilo, že příjezd olomouckých účastníků se stal zlatým hřebem dne. Všichni totiž s napětím čekali, že získají dokument, o němž sice již několik dní emotivně informovala média, avšak který byl pro běžného uživatele internetu bez hackerských dovedností nepřístupný.

Předchozí řádky jsou samozřejmě nadsázkou. Avšak ti, kteří sledují obsah a formu komunikace uvnitř (a tak nutně i vně) naší instituce, v nich možná poznají problematické otázky, kterými se ona komunikace v poslední době zabývala. Mám-li pojednat o výsledcích zmíněného semináře, jak jsem byl požádán, nelze než vybočit z obvyklé úřednické linie anonymní loajality a opustit i obvyklou formu zpráv z cest uveřejňovaných v Žurnálu. Závěr z dvoudenního cyklu přednášek, diskusí a mediálních cvičení totiž dle mého názoru zní jednoznačně: komunikace na UP směrem dovnitř i vně selhává.

V úvodu jsem parodoval některé jevy známé z UP poslední doby. Otevřená nevrzivosť Filozofické fakulty vůči Rektorátu kvůli financím, silící rozpor mezi ambiciózní generací mladých vědců a některými údajně mdlými a nevykonnými staršími pedagogy, obavy z postihu za vyslovení nekonformního názoru či okolností vydání proslulého Kodexu jsou možná jen jednotlivosti uplynulých týdnů. Avšak způsob, jakým se prezentovaly navenek, svědčí o tom, že mají společný znak. Je jím absence modelu, pomoci něhož by UP komunikovala s veřejností a s médií – mediální politiky.

Ve společnosti, kde o úspěchu rozhoduje schopnost kvalitně a rychle disponovat informacemi, je schopnost tyto informace správnou formou a ve

správné kvalitě získávat, analyzovat a poskytovat klíčová. Univerzita Palackého si musí uvědomit, že bude taková, jak bude vnímána. Nemá smysl na tomto fóru a v tomto formátu analyzovat jednotlivé symptomy, které způsobují komunikační problémy UP. Vyjmenujeme však alespoň ty základní z nich, jak je vnímají mediální odborníci: východiskem pro vnitřní i vnější komunikaci jsou často mylné či neúplné vstupní informace, chybí jednoznačná komunikační strategie, sdělení bývají mnohdy špatně zacílena a načasována, volí se nevhodné komunikační nástroje, trápí nás přílišná reaktivnost komunikace, zodpovědní funkcionáři netrvají na zpětné vazbě.

Kdo za tou situací může? Vinit z nezvládnuté PR strategie pouze Rektorát by nebylo správné, byť samozřejmě zodpovědnost za kvalitu prezentace padá na něj: na „mediálně krizové“ situace uplynulých týdnů reagoval vcelku dynamicky. UP začala v pravidelných tiskových prohlášeních aktivně informovat o dění na své půdě, komunikační problémy UP byly konzultovány s mediálními odborníky, znovu byl předložen návrh na vytvoření funkce tiskového mluvčího, za nejrazantnější krok lze pak považovat návrh na vypracování tzv. mediálního auditu renomovanou společností.

Jakkoli jde jistě jen o začátek změn (předchozí odstavec nebyl míněn jako adorace Rektorátu), pro-

kazuje tento vývoj vůli po profesionalizaci na úrovni centra. Jenže ve svém úsilí naráží „centrální jednotka“ paradoxně na odpor tam, odkud i v oblasti mediálního chování vychází většina projevů nespokojenosti a volání po nápravě. Představitel Filozofické fakulty neváhá před novináři na dramatickém shromáždění v aule prezentovat spory ohledně vnitřního rozpočtu UP. Přírodovědecká fakulta, která dbá na vlastní progresivní image, nepodpoří zadání mediálního auditu. Všeobecně známá je neochota investovat do vytvoření kompaktního tiskového odboru, bezúspěšná je také situace ve vnitřní komunikaci na UP.

Jaká je pointa těchto řádků a zároveň avizovaný poznatek z workshopu CASPRIO? Aby mohla Univerzita Palackého vůči veřejnosti a médiím vystupovat profesionálně, musí nejprve nalézt způsob, jak při svých četných problémech a se svojí specifickou strukturou, spočívající v existenci řady formálních či fakticky autonomních pracovišť, získat skutečnou společnou identitu (rozuměj společný zájem) a vůli ji jednotně (to neznámá nutně jedněmi ústy či slovy) prezentovat. Za stávající situace by ani sebelepší tiskový mluvčí či prorektor(ka) příznivý mediální obraz UP nevytvořil.

J. Outlý, redaktor informačních materiálů UP

OTÁZKY PRO VEDENÍ UP

Ve srovnání s účastí studentů a pedagogů UP na olomouckém happeningu *Pohřeb vysokých škol* zůstal poněkud v ústraní postoj vedení univerzity: zdá se, že představitelé fakult a UP se protestů neúčastnili a ani jejich konkrétní postoj k těmto akcím není zcela zřejmý. Obrátili jsme se proto na rektorku UP a děkany fakult s žádostí o formulaci jejich stanoviska k protestním akcím, které minulý týden proběhly v Olomouci a Praze:

Podporujete – či jste podpořil – protestní happening, který se v podnětu Akademického senátu a odborové organizace FF UP uskutečnil minulý týden v Olomouci? Pokud ano, jakou formou? Pokud ne, proč? Jaké je vaše stanovisko k pražské demonstraci v době schvalování státního rozpočtu?

Prof. J. Mačáková, rektorka UP: O přípravě a průběhu protestního happeningu i pražské demonstrace jsem byla podrobně informována. S paní děkankou a děkany jsme se dohodli, že výuka na UP nebude přerušena, ale ze studentům – účastníkům obou akcí bude neúčast ve výuce tolerována. Mé stanovisko k oběma akcím je vyjádřeno v usnesení přijatém na 72. zasedání ČKR. Obě akce byly cenné zejména proto, že je připravili a zúčastnili se jich společně studenti i akademičtí pracovníci. Domnívám se, že jde o dobré východisko k tomu, aby byla bezodkladně zahájena jednání o výši dotace pro veřejné vysoké školy na rok 2005. Veřejné vysoké školy by potřebovaly mít jistotu, že finanční prostředky budou daleko více odpovídat proklamacím o prioritě vlády i dalších politických stran.

JUDr. Mag. iur. M. Malacka, Ph.D., děkan Právnické fakulty UP: Pořádaného protestu jsem se osobně neúčastnil ze dvou důvodů. Jednak jsem se účastnil jednání se zahraniční delegací, která navštívila fakultu v období 1.–3. 12., a také jsem v žádném případě nepomýšlel na pohřeb vysoké školy, které je Právnická fakulta součástí, s ohledem na skutečnost, že se fakulta doposud potýká s novorozeneckými potížemi. Neznámá to ovšem, že necitlivá vážnost situace v oblasti vysokého školství, a to zejména v sektoru jeho financování.

K samotné demonstraci – podle mého názoru i lze hodnotit pozitivně. Proběhla velmi kulturním způsobem a prezentovala protest inteligence národa, s cílem upozornit na neúnosnost vývoje a jeho neudržitelnost do budoucna. Musím ovšem poznamenat, že s žádostí o změnu systému ze strany ústředních orgánů musí jít ruku v ruce ochota institucí, jež jsou jeho součástí, změnit pozitivním způsobem systém vlastní, interní. Na obou stranách „barikády“ je totiž patrná značná neochota slevit z „tradičních“ principů, které jsou často příčinou mnohých potíží a ztráty dynamiky ve vývoji vysokého školství.

Těší mě, že se ozývají veřejné hlasy, kterým situace není lhostejná, nejsem ale z hlediska své současné pozice doposud v situaci, kdy bych mohl

Čas bilancování

Za vedení Filozofické fakulty UP nemohu souhlasit s úvodními větami dotazníku „zdá se, že představitelé fakult a UP se protestů neúčastnili a ani jejich konkrétní postoj k těmto akcím není zcela zřejmý.“

Pro jednoduchost odpovědi nebudu rozlišovat mezi aktivitami AS Filozofické fakulty UP, vedením FF UP či Vysokoškolského odborového svazu UP zastoupeného jeho „filozofickou částí“. Snad mi to kolegové prominou.

1. Hovoříme-li o problému podfinancování/nedofinancování českého vysokého školství, je jakékoliv členění na aktivity akademických senátů, vedení fakult, odborů či dalších subjektů – kdy se všichni pohybujeme na potápějící se lodi – matoucí a zavádějící. Kež by byl dostatek záchranných vest. „Za všechny“ shrnul názor předseda České konference rektorů (5. 12. 2003): „ČKR vyjadřuje podporu protestním akcím studentů a akademických pracovníků vysokých škol, které proběhly v minulých dnech.“

2. Je skutečností, že za protestními akcemi studentů a akademických pracovníků vysokých škol ČR stála a stojí přednostně obec Filozofické fakulty UP v Olomouci, která v tomto okamžiku zastupuje zřetelněji než kdo jiný – dle mého soudu – studenty a akademické pracovníky vysokých škol ČR. Na knižním trhu je dostatek titulů, které analyzují dění na vysokých školách v uplynulém půlstoletí či desetiletí a dokládají podíl studentů vysokých škol na evolučních i revolučních proměnách společnosti. Je zjevné, že tato logika bude platit i v budoucnosti.

Vnímám jako přirozené, že se vedení Filozofické fakulty UP zúčastnilo loňského roku protestního mítinku na nádvoří FF UP organizovaného kolegy z iniciativy „Počítejte s námi!“. Ze slov tam pronesených však

říci, že se problém vysokého školství nachází jen v Poslanecké sněmovně.

Pokud chceme směřovat kritická slova mimo univerzitu, měli bychom se současně starat o to, aby nemohla být obrácena proti nám.

Prof. H. Válková, děkanka Fakulty tělesné kultury UP: 1. K postojům vedení univerzity: na poradě děkanů s pí. rektorkou dne 2. 12. 2003 všichni děkani sdělili své stanovisko.

2. Vlastní osobní názor: Tvrdím, že školství obecně, především však vysoké školství, je trvale podhodnocováno a je velmi neseřízní ze strany vlády zneužívat morálky, trpělivosti a entusiasmů vysokoškolských pracovníků všech kategorií a studentů.

Současně ale tvrdím, že povinností děkanů (vedení fakult) není jen usilovat o větší část ohlodaené koflíky naší ekonomiky, ale o principiální změny (např. v řešení celkového procenta rozpočtu pro VŠ, ve významnější podpoře vědy a výzkumu, grantové politiky apod.). A to na těch místech, grémích, která o tom rozhodují. Happening na ulici to nerozhodne. V Praze se rozhoduje jinde.

Mimo to je povinností děkanů (vedení fakult) být aktivní při získávání finančních zdrojů a část rozpočtu také vytvářet, především ve vazbě na evropské projekty nebo na projekty významných partnerů. V uvedených dnech jsem se osobně (s dalšími kolegy z vedení) účastnila jednání v Olomouci i mimo Olomouc, která by měla pedagogickou i vědeckou prestiž fakulty zvýšit, sekundárně pak získat i ekonomický profit.

Prof. F. Mezihorák, CSc., děkan Pedagogické fakulty UP: Studentům i učitelům Pedagogické fakulty jsem umožnil, aby se bez jakýchkoliv překážek a komplikací happeningu zúčastnili.

Jak happening, tak demonstrace před Sněmovnou patří do rejstříku demokracie. Pokud však měly i cíl bezprostředně ovlivnit podobu rozpočtu, pak to už nebylo časově reálné. Jestli se podařilo obrátit pozornost veřejnosti k vlekým problémům českého vysokého školství, může se (společně s dalšími kroky – z nichž na některých se podílím) jistěho úspěchu dosáhnout.

bylo nakonec sdělovacími prostředky toliko konstatováno, že se „rozpadají budovy“, avšak druhá část apelu, abychom naslouchali zkušenostem minulých generací – Palackého, Masaryka, Patočky – byla opomenutá/nepochopena. Zdá se, že šlo právě o onu druhou část.

3. Jakékoliv tříštění sil a snah je ve vysokém školství sebeпоškozující. Opět si vypomáhám přirovnáním k potápějící se lodi. Jak přípravy, tak vlastní happening se konaly za podpory/spolupráce s vedením FF UP. Do funkce děkana jsem byl postaven Akademickým senátem FF UP. Proto jsem pokládal (a pokládám) za přirozené a být a vystoupit na protestním mítinku AS FF UP v aule FF (19. 11. 2003), zúčastnit se první pracovní schůzky iniciátorů a organizátorů happeningu (25. 11. 2003) a v den happeningu (2. 12. 2003) být společně s dalšími členy vedení FF přítomen jak na nádvoří Zbrojnice v okamžiku zahájení, tak ve finále u sochy T. G. Masaryka. Zde jsem sám dokonale poskytl rozhovor dvěma deníkům.

4. Stanovisko k pražské demonstraci v době schvalování státního rozpočtu?

Autobus s olomouckými studenty a zástupci univerzity akademické obce, přednostně z řad Filozofické fakulty, ale i Přírodovědecké a Pedagogické fakulty UP, odjížděl v 8.00 od „lázní“ u Slovanského gymnázia. Děkan FF těsně před odjezdem poděkoval těm, kteří jsou ochotni obětovat svůj čas, kteří jsou ochotni v Praze v době schvalování státního rozpočtu vystoupit na podporu českého vysokého školství ve prospěch jména Univerzity Palackého a její Filozofické fakulty. Mamě jsem mezi odjíždějícími hledal zástupce Žurnálu UP.

Doc. Petr Chalupa, Th.D., děkan Cyrilometodějské teologické fakulty UP: Protestní happening jsem podpořil vyvěšením pozvánky na nástěnce Děkanátu CMTF v budově fakulty a uvolněním všech „pozůstalých“ z výuky, až už z řad studentů či akademických pracovníků fakulty. Sám jsem se nemohl účastnit z důvodu jednání s představiteli VOS UP, které probíhalo ve stejné době na RUP.

Shodují se s organizátory v názoru, že je někdy třeba na některé věci důrazně upozornit. Otevřenou otázkou však pro mě zůstává, zda tato forma je tou pravou...

Doc. Č. Čihálik, CSc., děkan Lékařské fakulty UP: Akademičtí funkcionáři LF používají jiné racionální způsoby, jak ovlivnit a změnit neutěšenou situaci ve financování vysokých škol. Akci Filozofické fakulty vnímám, toleruji, nekomentuji.

Prof. L. Dvořák, děkan Přírodovědecké fakulty UP: Na položené otázky by šlo odpovědět velmi krátce. Já se ale snažím vidět celou záležitost v širších souvislostech.

Financování vysokých škol je jistě složitá záležitost. Nejde pouze o mzdy, ale i o vybavení učeben, výukových a výzkumných laboratorí, rozptýlenost pracovišť, technický stav budov a mnohé další problémy, které je třeba vyřešit, nemá-li nám definitivně ujet „evropský“ vlak vzdělanosti. Myslím, že je třeba najít i další zdroje financování, např. „kapitalizaci know-how“, uvažovat o vhodné formě školného, analyzovat, zda jsou stávající prostředky využívány co nejúčelněji atd.

Reprezentace vysokých škol a akademické obce se snaží o změnu již několik let. Poslední happeningy velmi kultivovanou formou opětovně upozornily na finanční situaci univerzitního školství. Rozpaky budí výsledky. Zase se ukázala absurdnost situace – stát se dále zadlužuje a platí za prohrané arbitráže, za to, že je někdy sucho, jindy zase hodně prší atd., a politická reprezentace nemíní výrazněji investovat do budoucnosti země. Že by se čekalo na „Druhou sametovou“?

5. V Praze jsem byl přítomen následujícího dne, 3. 12. 2003. Jak jsem vyzooml ze sdělení kolegů, bylo protestní vystoupení v době schvalování státního rozpočtu úspěšné, a to díky aktivitě a přítomnosti členů akademické obce UP zastoupené akademickou obcí Filozofické fakulty UP, a to ve spolupráci s iniciativou „Počítejte s námi!“ a odbory. Ostatně fotodokumentace, která díky ČTK odešla „do světa“, o tom hovoří zcela jednoznačně.

6. Děkuji akademické obci Filozofické fakulty UP a zúčastněným kolegům z UP, že byli a jsou ochotni dát svůj hlas ve prospěch zájmu českého vysokého školství a že jejich hlas byl a je slyšen. Jsme teprve v hlubokém předpoli zamýšlené reformy, jejíž startovací čára je neustále odsouvána.

7. Nebýt vyzvání v Žurnálu UP, asi bych o těchto skutečnostech nepsal. Vnímám jsem je jako samozřejmé. Je pravdou, že čas neúprosně běží a události mnohdy spíše – než je utváříme – jen zpětně reflektujeme.

Váš Ivo Barteček, děkan FF

Poznámky redakce

1. Výše uvedené dotazy zaslala redakce rektorce a děkanům UP v přesvědčení, že stanoviska vedení UP by na stránkách univerzitního týdeníku neměla v těchto dnech chybět.

2. Redaktorka ŽUP se zúčastnila celého průběhu olomouckého happeningu, bohužel, doc. Bartečka v průvodu nezahledla; splnila však prioritní úkol: zpracovat zprávu o průběhu protestní akce tak, aby mohla být zařazena do aktuálního čísla, které mělo ve stejný den uzávěru.

Dokončení na str. 6

Cesta za poznáním

Znáte motto „Making Cancer History“?

Rídí se jím zdravotníci v M. D. Anderson Cancer Center v Houstonu ve Spojených státech. Tuto nemocnici jsem měla možnost před několika měsíci navštívit. Absolvovala jsem zde dvoutýdenní stáž. Making Cancer History je mottem tohoto pracoviště oprávněně. Je opravdovou špičkou v oboru, což dokazuje nejen svými výsledky, ale i faktem, že se každoročně umísťuje na předních místech (obvykle na prvním) hodnocení amerických nemocnic časopisem U. S. News and World Report's. Toto hodnocení je založeno na kvalitě a šíři poskytované péče a na výsledcích léčby.

M. D. Anderson je součástí University of Texas a zaměřuje se na výzkum a léčbu všech typů nádorových onemocnění. Moje stáž probíhala na ústavu zabývajícím se léčbou leukemie. (Dále zde pracuje, mimo desítky jiných ústavů, ještě ústav lymfomů a myelomů, a ústav transplantace kostní dřeně – to jen pro ilustraci záběru a specializace kliniky.)

M. D. Anderson je součástí celého komplexu zdravotnických zařízení Texas Medical Center. Texas

STAG

Ve středu 3. 12. 2003 opět zkolaboval systém, který slouží studentům mimo jiné pro zapisování se na termíny zkoušek. Situace byla obdobná jako při přihlašování se na předměty na začátku tohoto akademického roku. STAG nezvládl nápor zájemců a přestal poslouchat.

Problém vznikl při zapisování na soubornou zkoušku z občanského práva – jednu z nejtěžších za celé studium práva, kvůli příkladné férovosti vyučujícího. Slečna asistentka, která byla otevřením termínů k zápisu pověřena, se chtěla zachovat správně a do STAGu zadala termíny zkoušek s tím, že umožní jejich zápis od středečního desáté hodiny dopolední. STAG ale na tak morální přístup nebyl evidentně připraven. Odpověď na logickou otázku „PROČ“ nalezeme v pohledu do blízké minulosti. Po krachu STAGu na začátku akademického roku byl celý zádrhel velmi „odborně“ vyřešen tím, že byl omezen počet v systému současně pracujících lidí na zhruba padesát, na to, že v době zápisu volitelných předmětů bude chtít pracovat téměř najednou většina studentů, asi nikdo nepomyslel. Proto byl tedy ve středeční dopoledne, když se slečna asistentka chtěla dostat do systému a přesně v deset odblokovat termíny, úspěch zcela vyloučen. Přístup jí blokovalo dvě stě nažhavených studentů, kteří si chtěli vybrat co nejlepší termín. Bohužel neměla ani teore-

Medical je komplex 40 institucí – „továrnu na zdraví“. Jsou zde nemocnice a pracoviště tří lékařských fakult a čtyř fakult vychovávajících zdravotní sestry, 13 dalších nemocnic a další vysoce specializovaná pracoviště. Celý komplex tvoří druhé „centrum“ města Houston. Z dálky vypadá jako malý Manhattan. Nemocnice jsou obklopeny hotely pro pacienty, jejich rodinné příslušníky a přátele, neboť jsou zde klienti nejen z celých Spojených států, ale z celého světa. Centrum má vlastní obchody, poštu, restaurace, dokonce autobusové linky a samozřejmě i na americké poměry velkorysý parkovací prostora. Na vlastní oči jsem zde viděla něco, o čem se studentovi medicíny, jako jsem já, ani nesní. Texas Medical je totiž místo, kde se medicína rodí. Na těchto pracovištích se testují nové postupy a léky... To, co je tady standardem, je jinde teprve novinkou. To, co je tady novinkou, je jinde očekáváno s velkým napětím.

Můj program zahrnoval denní práci na klinice – vizity, práci na ambulanci, sezení. Ale také účast na několika celonemocničních konferencích a prezentacích některých klinik – zejména Leukemia Department. Měla jsem možnost vidět, jak probíhají klinické

tickou šanci, že by si „vystála“ pomyslnou řadu až za studenty, kteří zjistí, že termíny ještě nejsou otevřeny a odhlásí se. Žádná řada, ani ta křemíková, totiž neexistuje, stejně jako prioritní přístup vyučujících. Dokonce neexistuje ani možnost odblokovat všechny termíny najednou a tak nebohá slečna asistentka se musela znovu a znovu proboujovat zácpou studentů.

Studenti tak na svých monitorech viděli otevřený termín jen občas a pokud se na něj pokusili zapsat, měli ti, kteří „neklikli“ ve šťastný okamžik, smůlu, neboť volný termín byl okamžitě plný a místo potvrzení zápisu se objevil nápis ERROR a pobídka napsat e-mail na matochov@cvtmw.upol.cz. Určitě mnoho z nich nabídky využilo a své nadávky dali na „e-mailový papír“. Někteří si však svoji zcela oprávněnou zlost neoprávněně vylévali i na slečnu asistentku, bohužel zcela ve smyslu příslovi „pro dobrotu na žebrota“. Viník celé situace je, alespoň v mých očích, zcela zřejmý. Univerzita si vybrala systém, který nefunguje, a teď se její dámy a pánové z CVT, s podporou vedení naší univerzity, snaží způsobem pokus–omyl doladit. Nikdo však svou chybu nechce připustit, natož aby STAG označili těmi pravými jmény. Ještěže jsme stále pány tohoto světa a počítače se nám přizpůsobují, alespoň mimo tuto univerzitu.

M. Kohajda, kohajda@pfnw.upol.cz

testy nových druhů léčiv, jak vznikají léčebné protokoly, i to, jak probíhá samotná léčba pacientů v prostředí, kde peníze nejsou limitujícím faktorem. Vyzkoušela jsem si práci v týmu. Práce v týmu a schopnost v týmu pracovat jsou zde vysoce ceněny – na této struktuře pracuje celá nemocnice – tým pracující s jedním pacientem, tým sester, tým celého oddělení, a nakonec nemocniční tým – je kladen důraz na to, aby všichni táhli za jeden provaz, aby se cítili součástí toho, co dělají. Kliniky neustále vzdělávají nejen své pracovníky, ale pravidelně prezentují výsledky (úspěchy i neúspěchy) i kolegům z dalších pracovišť. Velký důraz je kladen na celoživotní vzdělávání. Každý zaměstnanec se týdně zúčastní několika prezentací či kongresů. Ty často probíhají v podobě společných snídaní či obědů. Snídaně či oběd zdarma pak ještě působí jako další motivující faktor pro potenciální účastníky.

Já osobně jsem si velice cenila, jak intenzivně se mi jednotliví lékaři i ostatní pracovníci věnovali. Nebylo výjimkou, že ve chvílkách volna mezi jednotlivými vizitami či před obědem jsme měli malou „mikrolekci“ s vedoucím lékařem a sekundárním lékařem.

Obrovský dojem na mě udělal způsob komunikace s pacientem, jeho rodinou a přáteli. Funguje zde i rozvinutá síť dobrovolníků. Ti pomáhají nejen s ošetřováním nemocných. Mohou také třeba jen trávit čas s osamělými pacienty, pomáhat s vyřizováním nejrůznějších věcí, které pacient sám nezvládne. A to jsou kapitoly (činnosti?), které nestojí jen na penězích. Výborně zabezpečená je i následná péče – doléčovací lůžka, hospice, domácí péče a finanční pokrytí této péče včetně sociálního poradenství.

Lékařská fakulta UP mi na základě svých dobrých zahraničních kontaktů tuto stáž umožnila. Také mi pomohla uhradit náklady spojené s touto cestou. Bez této pomoci bych se nemohla stáží zúčastnit. Velmi si toho vážím. Výběra jsem byla proto, že kromě velmi dobré znalosti angličtiny a zkušeností se zahraničními pobytami mám zájem o nádorovou problematiku a prezentovala jsem ve fakultním kole SVOČ práci z tohoto oboru.

Za dva týdny se nedalo stihnout víc, než jen zběžně nakouknout pod pokličku tohoto amerického pracoviště. Odeslala jsem si ale mnoho materiálů i nových znalostí z oboru hematatoonkologie, etiky a komunikace s pacientem a také další referenci, která se mi jistě bude hodit při hledání zaměstnání. Celkově musím zhodnotit tuto stáž jako náročnou, ale vysoce přínosnou po všech stránkách.

Za tuto příležitost bych ráda poděkovala Lékařské fakultě, jmenovitě panu děkanovi Č. Čihalkovi a panu doc. V. Divokému.

L. Doubravská, 6. ročník LF UP, foto archiv autorky

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

Z medicínského anekdotáře

Když v září 1939 tvrdil britský rozhlas, že nastala válka bude určitě poslední válkou, položil dr. Schur Freudovi otázku:

„Věříte, že je to poslední válka?“

Freud prohlásil krátce a suše:

„Je to moje poslední válka.“

(In: Das Anekdotenbuch – Rund 4000 Anekdoten von Adenauer bis Zatopek. Herausgegeben von Dieter Lattmann unter Mitarbeit von Siegrid Radszuweit. Fischer Taschenbuch Verlag, August 1979. Vybral a přeložil -if-.)

Poznámky...

3. K autobusu s odjíždějícími studenty a pedagogy UP ráno 3. 12. se zástupce Žurnálu UP nedostavil především proto, že „zrcadlo“ nového čísla muselo být ponecháno pro středeční technické zpracování nedokončené a bylo třeba jej – pod značným časovým tlakem – dopracovat ještě ve středu dopoledne současně s konečným zalomením a dokončením úpravy fotografií. Kromě účasti jedné z redaktorek v technické redakci VUP bylo dále nutno (jako ostatně každý týden), aby druhá mohla být přítomna dalším akcím (tentokrát to bylo např. zasedání Akademického senátu UP) a zpracovat ostatní získané informace (např. z jednání mezi odbory a vedením UP, které proběhlo v den konání happeningu) pro číslo následující.

4. V rámci pevného týdenního režimu redakčních prací je nepředstavitelné, že by jedna z redaktorek strávila jeden celý pracovní den v Praze s tak žalostným výsledkem, jakým by byl „zisk“ fotodokumentace a informací, o kterých se dalo předpokládat, že se objeví hned druhý den v denním tisku – přičemž ŽUP by je mohl zveřejnit až o týden později. Pro pořádek je nutno připomenout, že redakce nedisponuje žádným zvláštním zpravodajem či foto-

Dokončení ze str. 5

reportérem, nemá ani vlastního editora, technického redaktora, komentátora, grafika atp.; ve všech potřebných funkcích (ve standardních týdenních obsazovaných samostatnými pracovníky) se střídají dvě redaktorky, které spolupracují s externím fotografem (pokud mu to jeho další závazky dovolí) a s technickou redakcí VUP při závěrečné „výrobě“ týdeníku.

5. O loňském protestním shromáždění na FF UP i o mítinku v aule FF UP 19. 11. 2003 Žurnál informoval v č. 31/roč.12 a v č. 9/roč. 13.

6. Přestože se redakce snaží podávat v rámci možností maximální výkon, nemá kromě občasných kritických připomínek (vedených často ze zcela protichůdných pozic) žádnou zpětnou vazbu včetně jasně definovaného vymezení požadavků, jejichž plnění od ní univerzita očekává. I z tohoto důvodu jsme před nedávnem předali rektorce UP svá stanoviska k možným změnám ve vydávání univerzitního periodika spolu s návrhem na vznik tiskového oddělení UP. Jako součást této snahy o zkvalitnění vnitřní komunikace na UP nabídneme v příštím čísle univerzitní obci anketu, jejímž prostřednictvím se bude moci vyjádřit ke smysluplnosti Žurnálu UP.

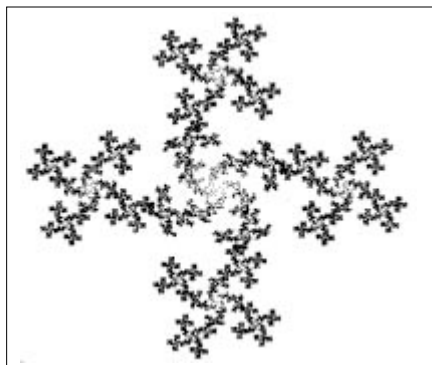
V. Mazochová, odpovědná redaktorka ŽUP

Topologické metody pro diferenciální rovnice I/

Prof. Jan Andres, CSc., vedoucí Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky PFF UP, pracuje více než dvacet let v oblasti diferenciálních rovnic a nelineární analýzy. Ve spolupráci s prof. L. Górniewiczem (Univerzita Mikuláše Koperníka, Toruň, Polsko) publikoval monografii *Topological Fixed Point Principles for Boundary Value Problems* (Kluwer Academic Publishers, Dordrecht–London–Boston, 2003, 761 stran, ISBN 1-420-1380-9, cena 220 EUR), která byla nedávno oceněna jedním z Čestných uznání rektorky UP autorům vědeckých monografií za rok 2003. Využili jsme této příležitosti a požádali prof. J. Andrese, aby přiblížil svůj vědní obor a výzkumné pole čtenářům Žurnálu UP:

Pane profesore, mohli byste vysvětlit laickým čtenářům název vaší monografie a přiblížit teoretický základ oboru, jehož se týká?

Doslovný překlad by zněl „Topologické principy pevného bodu pro okrajové úlohy“. Okrajové úlohy neznamenaají, že leží na okraji zájmu, nýbrž jedná se o problémy zkoumání řešení diferenciálních rovnic s předem zadanými podmínkami. Ty popisují zpravidla nějaké dynamiky nebo jevy v závislosti na čase. Topologické principy označují metodu jejich zkoumání. Širším základem oboru je tzv. nelineární analýza mající silně interdisciplinární charakter. Adjektivum „nelineární“ je přitom klíčové, neboť by mohlo být synonymem pro celou (post)moderní přírodovědu. (Pozn.: Český vyšel nedávno např. popularizující *Gleznův „Chaos“ nebo Mandelbrotovy „Fraktály“*.) Jsem si však vědom obtížnosti vysvětlit běžným jazykem už jen to, že „nelineární“ je vše, co není „lineární“ a že „lineární“ znamená, že grafickou závislost lze vyjádřit přímkou. A aby to nebylo tak prosté, je naše analýza navíc mnohoznačná, což umožňuje mnohem věrnější popis reality.

▲ Fraktální jeruzalémský kříž.

Jaký je účel topologických metod?

V topologii nemusíme umět „měřit“. Cíle bývají obvykle jednoduché a pro ostatní přírodovědce jsou odpovědi často nedostačující. Např. fyzikové většinou namítají, že to už dávno vědí z pozorování nebo na základě měření. Ale abych byl konkrétnější: snažíme se dokázat, že něco vůbec existuje, kolik toho je, jakou to má strukturu nebo dimenzi, zda je to stabilní vzhledem ke změně nastavených podmínek nebo vlivům vnějšího prostředí apod. Samozřejmě, jako v celé matematice i zde se zkoumají více či méně idealizované modely.

Mohl byste to ilustrovat praktickým příkladem?

V knize nejsou řešeny konkrétní úlohy v termínech speciálních oborů. V podstatě jde o modely, které mohou být dosti univerzální. Jako příklad bych uvedl, že jeden z modelů lze s trochou nadsázky aplikovat jak v Samuelsonově makroekonomice, tak na populační dynamiku u hlodavců. To je jen příklad, který více méně odráží možnosti. Kdybych měl zapátrat po něčem, co by snad mohlo nalézt v budoucnosti uplatnění, tak bych se zmínil o tzv. fraktální kompresi dat. Mám teorii mnohočetných fraktálů, s jejíž pomocí jde i o to, že při přenosu obrazů na dálku – ať už počítačově nebo jakoukoli jinou cestou – a to i s eventuální strategickou aplikací, je potřeba nějak zakódovat obrazy a převést je do digitální podoby. Jednou z možností je právě fraktální komprese dat. Velmi zhruba lze říci, že obrázek se musí rastrovat, digitalizovat, ale těch bodů tam může být hodně, což má velký dopad na možnosti počítačů, kapacity jejich paměti, atd. Zmíněná teorie umožňuje – kromě ztotožnění sobě podobných objektů – vzít místo bodů větší objekty – třeba kuličky, prostě množiny – i na úkor ostroty obrazu, ale množství potřebných dat se zásadním způsobem sníží. Důležité je i to, že ústřední

modely – fraktály – lze netradičně generovat pomocí diferenciálních rovnic nebo inkluzí, které se v knize zkoumají. Výsledné obrázky mohou vypadat docela pěkně.

Co tedy vlastně počítáte?

Asi vás překvapí, že moc nepočítáme (miněno numericky, tj. s čísly). Jsme ale schopni svými metodami usuzovat na konkrétní vlastnosti, které nás zajímají, a to zcela korektně. Například studujeme vývoj jevů ve vzdálené budoucnosti, zajímá nás, zdali charakter nejrůznějších výkyvů bude periodický nebo naopak – jestli nějaký proces vymizí. Říkáme tomu kvalitativní teorie, protože většina popisů není zachytitelná vzorcem.

Jakými prostředky tedy popis provedete? Jak to popisujete?

No právě. V aplikované matematice (což ovšem není příklad naší knihy) je běžné, že přijde člověk a potřebuje něco zpracovat, vyhodnotit. Pokud je schopen popsat svůj problém, je našim prvořadým úkolem sestavit matematický model. V naší řeči to znamená nějaký dynamický systém – rovnice, inkluze nebo jenom funkce – a provést odpovídající analýzu. Dostupnými prostředky usuzujeme na to, co zajímá nás i zadavatele. A pokud jsme schopni nějaké výpovědi tohoto typu, zadavatel si výsledky reinterpretuje ve svých termínech. Několikrát se nám stalo, že se takto objeví naprosto nové efekty, které na základě pouhých pozorování nejsou zachytitelné. Oni si to pak mohou dohledat na základě našeho zpracování. Analýza je tedy hodně komplexní.

Takže vy objevujete něco, o čem tušíte (nebo i netušíte), že může existovat?

Ano, můžeme na leccos upozornit. Je ovšem otázka, do jaké míry odráží zkoumaný model realitu. Může se stát, že nalezneme řešení, které nebylo zcela zjevné, a potom se to potvrdí nebo také ne – to je otázka verifikace onoho příslušného modelu. Fyzikové vlastně pracují také tak, že sestavují modely – jejich řeči je nejčastěji matematika – a na základě analýzy jdou po efektech, čili zjišťují něco, co pak experimentálně potvrzují nebo vyvracejí.

Na začátku tedy bývá představa, že by něco mohlo existovat, a pak se buď potvrdí nebo nepotvrdí, jestli to existuje?

Někdy to tak vsutku bývá. Poněvadž každý z oněch odborníků má jinak pěstovanou intuici. Oni třeba tuší – na základě svých scénářů mají představu o situaci, která by se mohla nějak odvíjet, ale nemají na to dostatečné podklady. Naše činnost začíná tehdy, když už je konkrétně zformulovaný problém – na co se konkrétně ptají – a my potom ve spolupráci s nimi ten model sestavujeme a provádíme analýzu. Pak už záleží na nich, co s tím udělají. Nám přísluší jen úsek uprostřed cesty. Úlohou matematiky může být dobrý servis, ale je to i jakýsi ustálený způsob uvažování. Je to univerzální řeč.

Spolupracujete tedy s řadou odborníků z jiných, nematematických oblastí...

Situace je taková: název naší katedry má dvě části – matematická analýza a aplikace matematiky. Já spíše reprezentuji tu první část, máme však odborníky, které lze nazvat aplikovanými matematiky. Silná je statistická skupina, ale jsou zde i jiní, kteří používají odlišné prostředky. Vesměs mají značné praktické zkušenosti. Např. můj předchůdce, prof. Kubáček, dříve pracoval v Matematickém ústavu Slovenské akademie věd – ti cílevědomě spolupracovali s odborníky z praxe. Moje praxe v tomto ohledu je skromná. Necelé dva roky jsem byl v Laboratoři optiky prof. Peřiny a zkušenost, kterou jsem získal, byla dvojitá: seznání s omezeností matematických možností, ale na druhé straně nutnost a snaha budovat metody a teorie použitelné pro konkrétní situace. Matematika bývá často „krátká“ na popis složitých jevů. Modely se pak musí redukovat, provádějí se nejrůznější aproximace, vypouští se parametry, apod. Tohle fyzikové

většinou umí mnohem lépe než matematici a vystačí si sami. Obecně povědomí je takové, že matematici a fyzikové mají v oblasti přírodních věd k sobě nejbližší, že by si měli nejlépe rozumět. Ale způsob uvažování a hlavně zacílení našich oborů je v podstatě

▲ S. L. Górniewiczem na jeho chatě ve Wólce.

velmi rozdílný – fyzikové jdou po efektu, a to de facto jakýmkoli prostředky, zatímco matematika má spíše úkol konstruovat metody a teorie, které mají univerzální charakter a dají se na něco aplikovat. Může se třeba stát, že se matematický důkaz opublikuje na sto stran a když se najde člověk, který je schopen jej elegantně zkrátit – tak i takové výsledky se považují za velmi cenné. Kdežto pro fyzika je to už jedno – jím jde o to, aby získali interpretaci nového jevu atd. Tato zkušenost byla pro mne klíčovým poznatkem do té míry, že se v matematice nechci rozptylovat a jít rovněž po podstatě. Existuje-li možnost „dohledání“ určitých konkrétních situací, tak se snažím kráčet touto cestou.

Stalo se, že mi jedna kolegyně ze zoologie přinesla neúplnou tabulku, kde měla zaznačena měření četnosti vyskytu mlžů, jednalo se o tzv. populační dynamiky, tj. jak se ty počty mění v závislosti na čase. A ptala se mne, do jaké míry jsme schopni pomocí jí s analyzovat dat. Naštěstí jsem tehdy zrovna měl velmi dobrého studenta, teď už je obhájený doktor, kterému jsem práci zadal a on byl schopen sestavit modely. Ukázalo se, že ty standardní na to nezabírají, takže jsme vytvářeli vlastně nové a důkladnou analýzu jsme původní tabulku dokonce hypoteticky doplnili. Navíc se objevily skryté efekty, které pro ně byly překvapením a které pak snad v Rakousku potvrdili. I když moc takových zkušeností nemám, vždy mě potěší.

Nemohu říci, že jsem spolupracoval s astronomy, ale v Římě se mi dostal do rukou článek amerických autorů týkající se bývalého profesora naší univerzity z doby baroka – Valentina Stancla – který byl jezuita a mj. se na misijích v Brazílii zabýval pozorováním komet. Provedl nějaká měření, jeho tabulky se na začátku devadesátých let dostaly do rukou Američanů a ti čistě heuristickými úvahami dospěli k závěru, že on někde udělal chybu. Po mém návratu do Olomouce jsme byli s jedním mladším kolegou schopni ty tabulky vizualizovat a sestavit modely, které umožnily detekovat onu chybu a dokonce ji i opravit.

To jsou spíše nahodilosti, ale do budoucna pocítuji potřebu začlenit naši katedru do širší spolupráce s praxí. Již nyní se na nás stále více obracují lidé z nejrůznějších oborů o pomoc. A pokud budeme schopni pomoci, rádi tak učiníme.

Jak jste se dostal ke spolupráci s polským kolegou?

Z prací jsme o sobě věděli už dlouho, ale osobně jsme se setkali až na konferenci ve Florencii v roce 1993. Od té doby se pravidelně navštěvujeme a naši spolupráci lze nazvat symbiózou. On je topolog s hlubokými znalostmi nelineární analýzy a já nelineární analytik snad s trochou znalostí z topologie.

Dokončení příště.

-mav-, foto archiv prof. Andrese

Ad Ekonomika UP: nerovnost a nestabilita

Vážený pane docente, po několikerém přečtení Vašeho příspěvku ušedám a píši. Nedovedu si totiž vysvětlit některá Vaše hodnocení, formulace a stanoviska. Jako člen AS a předseda Ekonomické komise jistě máte dostatečné množství informací a podkladů k vyřčení vyřčeného. Jak si máme ale vysvětlit, že jste za léta nezaznamenal jediný projev změn v hospodaření centrálních jednotek! Fakt je, že nerikáte za jak dlouhá léta. Nicméně zde bych si dovolila vyslovit zásadní nesouhlas.

Nyní již jen za VUP. Zde přece došlo v minulých letech k rozsáhlé změně. Na základě dohodnutých změn VUP dostává z rozpočtu dotaci na úhradu osobních nákladů (mzdy, sociální a zdravotní pojištění). V celkové dotaci na IC je i částka na energie, ostrahu a úklid. Protože jsme součástí IC, alikvotní část z této dotace je směřována i pro VUP. To je vše... Od letošního roku jsme přistoupili k tomu, že pro 4 pracovníky DTP studia (počítačová sazba) nedostáváme z rozpočtu dotaci ani na ty jejich osobní náklady. K této změně jsme přistoupili na základě snahy snížit dotaci z rozpočtu UP na VUP. Tato služba je nyní započítána do ceny našich produktů dle skutečného rozsahu čerpání. To pohodlné zajištění, o kterém píšete, je v případě VUP také diskutabilní. Stručně a jasně řečeno, bude-li práce, jsme opravdu zajištěni. V opačném případě nemáme ani na nezákladnější pracovní vybavení. Jen tak mimochodem, pracovníci provozu polygrafického střediska mají dle Zákoníku práce nárok na osobní ochranné prostředky, ale peníze na ně nám nikdo nedá. Musíme si vydělat. Totéž se týká obnovy tiskových strojů, knihářských strojů, HW, SW atd. Na investice dostaneme půjčit z FRIMU, ale na odpisy (tzn. splátky) nám již nikdo nedá. Musíme si vydělat. A tak je možno pokračovat dále. Třetí největší vydavatelství (podle počtu vydaných titulů) v České republice z cca 2 000 vydavatelů evidovaných Ministerstvem kultury ČR (statistika r. 2001) se dá těžko vybudovat se zastaralým vybavením a zastaralými pracovními postupy. Vzpomínám si, že jeden kolega se nedávno ptal, zda bylo nutné vybudovat tak velké vydavatelství. Nebylo to plánováno. Jen jsme si dali za cíl, že nikdo ze zájemců o naše služby nebude odcházet neuspokojen. Ze nikoho nebudeme obtěžovat sdělením, že některý stroj je mimo provoz, že je někdo ze zaměstnanců nemocen, že máme mnoho práce (ono to sice někdy padne, ale jsem přesvědčena, že jsme se vždy s každým domluvili a jeho požadavky splnili). Jen pro dokreslení: v roce 2002 jsme v průměru vydali 1,1 publikace denně s průměrným nákladem 285 ks a průměrným počtem stran 206. Vše se snažíme řešit operativně a k maximální spokojenosti zákazníků, což jsou pro nás především fakulty, ale i ostatní centrální jednotky. A proto tato reakce...

RINDr. H. Dziková, ředitelka Vydavatelství UP

Poznámka k nestabilitě

V devátém čísle Žurnálu UP se objevil podnětný článek doc. J. Štefanidese, v němž se probírá mj. vztah mezi fakultami a „centrálními jednotkami“. Je mi líto, že se autor neomezuje na ličení katastrofálního nedostatku financí, který je v podstatě všude, ale poukazuje i na to, jakým způsobem UP hospodaří.

Jak je možné, že odvody na centrální jednotky dosahují takové výše? Seženou-li „předáci“ nějaké finanční prostředky (snad v Praze?), bude to jistě výhra. Zejména to ale bude výhra pro zmíněné centrální jednotky: tyto jednotky, dnes zajištěné, budou za stávajícího způsobu rozdělování financí na UP ještě zajištěnější a chudé fakulty budou opět bojovat o ohlédanou kost, byť trochu větší.

Doufáme tedy, že budeme jednou spíše pohřbívat – symbolicky – chudé fakulty jednotlivě, než někoho z nás pohřbí fakticky drolicí se fasáda.

J. Novák, FF UP

Protest a rozpočet

Jak olomoucký happening v úterý 2. prosince, tak následující demonstrace ve středu 3. prosince v Praze dokázaly, že hlasitý protest je zřejmě jediný, na který poslanci slyší. Okamžitým efektem bylo jak „navrácení“ těch 150 miliónů, kterými chtěl M. Kraus zkrátit navýšení dotací pro vysoké školy, tak slib rozpočtového výboru, že vysoké školy dostanou v budoucích letech přidáno.

Jak jasně vyjádřil transparent kolegů z ostravské VŠB-TU, podobné sliby mají silný sklon upadnout po volbách v zapomnutí. Pravda je, že musíme brát ohled na politiku – mají toho tolik, že snadno zapomenou na takové maličkosti, jako jsou vysoké školy. Právě proto by happeningy měly pokračovat. P. Bilíkem oznámený jarní „týden neklidu“ by k tomu mohl sloužit.

Tabulka č. 1

Ministerstvo	Č. rozp. kap.	Výdaje	Procento rozpočtu/navýšení
Ministerstvo práce a sociálních věcí	313	283,7 mld. Kč	32,6 % (+ 2,2 %)
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	333	90,7 mld. Kč	10,4 % (+ 0,6 %)
Ministerstvo obrany	307	50,7 mld. Kč	5,8 % (- 3 %)
Ministerstvo vnitra	314	45,2 mld. Kč	5,2 % (+ 3,9 %)
Ministerstvo zemědělství	329	24,3 mld. Kč	2,8 % (+ 68,5 %)

Těchto pět ministerstev spotřebuje celkem 56,8 % celého státního rozpočtu. Na první pohled je MŠMT ČR skutečně druhým „nejdražším“ ministerstvem, byť poměr k MPSV je 1:3. Ve státním rozpočtu se však nachází ještě jedna velká položka – číslo 398, tzv. Všeobecná pokladní správa. Tato položka shrnuje zejména příjmy z daní na jedné a některé přímé vládní výdaje na druhé straně. Výdajová položka činí 228,8 miliard Kč, tedy celkem 26,3 % rozpočtu. Výdaje, které jsou v rozpočtu VPS označeny, se v zahraničí většinou registrují v rozpočtech dotčených ministerstev. Největší podíl na VPS má Ministerstvo práce a sociálních věcí – 38,5 mld. Kč, následováno Ministerstvem průmyslu a obchodu – celkem

Při naší návštěvě parlamentu s námi byli ochotni diskutovat jen dva poslanci. Prvním byl opoziční stínový ministr školství Bartoš (ODS), jenž dokonce vyšel před budovou, druhá byla vládní poslankyně Sojdrová (KDU-ČSL). Obě diskuse naznačují totéž – jednak že vysoké školství začíná být politicky zajímavým tématem, proto jistě alespoň částečně populisticky podložený návrh ODS, aby VŠ dostaly 2,5 miliard navíc, a jednak že poslanci nadále nechápu, proč je reforma nutná. Sojdrová poukázala na to, že MŠMT ČR prý dostalo o 16 % navíc (ve skutečnosti je to jen 0,6 %). Tento „argument“ budeme pravděpodobně slyšet opakovaně.

Podívejme se proto na rozpočet, jak ho navrhuje vláda. Z celkového počtu 15 ministerstev jich má jen pět rozpočet větší než 20 miliard korun (viz tabulka č. 1).

24,8 mld. Kč, takže dvakrát více než činí „vlastní“ položka 322, kde MPO má necelých 11 miliard Kč. Dlužno říci, že MŠMT ČR v této položce VPS nemá nic.

Ještě zajímavější je srovnání českého rozpočtu na r. 2004 s rozpočty zemí EU. Podívejme se na „placení“ uvedených „drahých“ ministerstev v EU. Pro srovnání vyberu Francii jako velkou zemi s poměrně velkým státním sektorem, Nizozemí jako malou zemi s poměrně velkorysou sociální sítí, Rakousko jako zemi, která je ČR nejvíce podobná, a Irsko jako nejúspěšnější „novou“ zemi. V posledním sloupci jsou polské údaje. Údaje pro ČR a Polsko jsou přepočteny v EUR (viz tabulka č. 2).

Tabulka č. 2

Položka	Francie	Nizozemí	Rakousko	Irsko	ČR	Polsko
Rozpočet	€ 277,9 mld.	€ 134,4 mld.	€ 62,7 mld.	€ 32,5 mld.	€ 27,2 mld.	€ 43,4 mld.
Školství a věda	€ 79,8 mld. (28,7 %) ¹	€ 25,7 mld. (19,1 %)	€ 9,3 mld. (14,8 %)	€ 6,3 mld. (19,4 %)	€ 2,9 mld. (10,8 %) ²	€ 2,5 mld. (5,8 %)
Sociální věci	€ 53,9 mld. (19,4 %) ³	€ 22,7 mld. (16,9 %)	€ 18,6 mld. (29,7 %)	€ 6,2 mld. (19 %)	€ 10,1 mld. (37,1 %)	€ 12,3 mld. (28,3 %)
Zdravotnictví	€ 31,7 mld. (11,4 %) ⁴	€ 11,1 mld. (8,3 %) ⁵	€ 0,9 mld. (1,4 %)	€ 8,6 mld. (26,5 %) ⁶	€ 0,3 mld. (1 %)	€ 0,7 mld. (1,6 %)
Obrana	€ 41,4 mld. (14,8 %)	€ 7,7 mld. (5,7 %)	€ 1,7 mld. (2,7 %)	€ 1,1 mld. (3,2 %)	€ 1,6 mld. (5,8 %)	€ 2,4 mld. (5,5 %)
Vnitro	€ 20,8 mld. (7,5 %)	€ 5 mld. (3,7 %)	€ 8,8 mld. (14 %)	€ 0,7 mld. (2,2 %)	€ 1,4 mld. (5,2 %)	€ 2 mld. (4,6 %)
Zemědělství (a rybnářství)	€ 5,1 mld. (1,8 %)	€ 1,9 mld. (1,4 %)	€ 1,8 mld. (2,9 %)	€ 0,9 mld. (2,8 %)	€ 0,9 mld. (3,3 %)	€ 0,5 mld. PNL (1,3 %)
Ostatní	€ 45,2 mld. (16,3 %)	€ 60,3 mld. (44,9 %)	€ 21,6 mld. (34,4 %)	€ 8,7 mld. (26,8 %)	€ 9,9 mld. (36,6 %)	€ 20,4 mld. (47 %)

¹ Školství, národní vzdělání a výzkum, a Civilní budget pro výzkum a nové technologie

² MŠMT ČR a Akademie věd

³ Obecné náklady

⁴ Práce, zdravotnictví a solidarita

⁵ Zdravotnictví, blahobyt a sport

⁶ Zdravotnictví a děti

Z příkladů je jasné, že „ideální rozpočet“ neexistuje. Je však také jasné, že ČR patří k zemím s relativně největšími výdaji na sociální sféru a poměrně nízkými na školství. Dá se dokonce říci, že celé školství je podfinancováno. Jak špatná je situace našeho vysokého školství, je jasné zejména ve srovnání s Polskem. Ač polská vláda rezervuje pro školství vcelku o dost nižší částku, položka „Vysoké školství“ (7,6 mld. zlotých – 3,8 %) tvoří více než polovinu všech výdajů na školství. Srovnání částky 15,9 mld. Kč, kterou dostává české vysoké školství (tj. 1,8 % rozpočtových výdajů), s polskou skutečností ukáže na vnitřní dluh veřejných vysokých škol, který činí nejméně 15 miliard Kč (údaje VOS).

Kdyby české školství dostalo alespoň 15 % rozpočtu a vysoké školství alespoň 5 %, udělali bychom již velký krok kupředu – MŠMT ČR by při stávajícím rozpočtu dostalo 130 mld. Kč, z nichž by vysokému školství připadlo asi 43,5 miliardy. Při takovém zvýšení (o 27,6 miliard Kč) by MŠMT ČR nejen mohlo provést reformu, kterou navrhovali reprezentanti veřejných vysokých škol, nýbrž by dokonce mohlo výrazně investovat. To znamená: konečně by byly peníze na budování velkých poslucháren, na moderní knihy a řady odborných časopisů v univerzitních knihovnách, na dostatečný počet míst na kolejích a na výrazné zvýšení platů.

Dokončení na str. 9

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /X/

Vůz pohřební služby a dvě policejní auta stála přímo před dřevěnou bránou hlavního vchodu univerzity, do postranní ulice právě v tu chvíli vjížděla sanitka. Bylo ještě brzy, ale přesto se kolem shromáždilo značné množství zvědavců.

Streit došel až k policejnímu zátarasu u vchodu. Několikrát opakoval policistovi své jméno a Berkovo jméno, ale bez úspěchu. Teprve když se Streit zmínil o Pytlíkovi, kyvl policista hlavou a zmizel. Po dobrých deseti minutách se objevil i s Berkou a komisařem Pytlíkem. Beze slova byl vpuštěn dál. Teprve když došli na katedru germanistiky, sdělil Berka Streitovi bezbarvým hlasem, že s ním chce mluvit inspektor Pytlík. Došli do Berkovy kanceláře. Streit ještě viděl, jak z místnosti Pracoviště vynášejí černou kovovou rakev.

„Kdo to je? Koho zavraždili dnes?“ chtěl vědět Streit. Ještě předtím, než mohl Berka něco říci, obrátil se Pytlík na profesora. Následoval krátký rozhovor. „Je mi líto,“ začal Berka, „ale pan komisař Pytlík chce vědět, jak jste na to přišel, že někoho zabil.“

„Pane bože, tak to snad ukradli videorekordér? Nebo klíčečku ranila mrtvice, protože někdo nevysypal popelník? Řekněte mi konečně, co se tady stalo!“ Opět krátká mezihra v češtině. „Prosim vás, pane Streite, já vám rozumím, ale pan komisař trvá na své otázce.“ „Promiňte. Přestal jsem se asi chvíli ovládat. Takže nevím, že nebo zda tu byl někdo zavražděn. Ale když jsem viděl, že vynášejí rakev, tak nebylo těžké si to domyslet.“ Komisař si Streita prohlížel, zatímco Berka překládal to, co bylo řečeno, do němčiny. Pytlík přikyvuje a začal se po chvíli Streita vypyatvat, co všechno včera dělal, když odešel z univerzity. Robert, který vytušil, že jeho vlastní otázky zůstanou nezodpovězeny, pokud on nepodá komisaři potřebné (Pokračování příště.)

40

nevyšla, habilitační práce byla sepsána česky. Ze seznamu literatury na základě citovaných děl vytušil, že se musí jednat o práci o moravských autorech z přelomu století, důraz byl kladen na Roberta Musila. Mezi dalšími články a sborníkovými příspěvky našel také články o terezínské literatuře, o kterých se Berka zmiňoval. Zdalo se, myslí si Robert, že Eva pracovala důkladně.

Lingvistické práce byly méně poučné. Streit neměl příliš velké ponětí o jazykovědě, zdálo se mu však, že Vondráček byl vcelku vázán na Pražskou lingvistickou školu. Pořádný a epigonální, pomyslel si. Novák měl naopak slabost pro zastrčená témata: *Úvaha nad strukturou částic ve staré islandštině* nebo *K hláskoslovi pranordických runových jmen*. Pravděpodobně musel být Novák v Česku považován za kapacitu už jen proto, že byl jediný, kdo se takovými tématy zabýval.

Zůstávaly práce Heimannovy a Veselého. Od Heimanna měl disertaci „Ženské postavy v Musilových povídkách“, habilitaci „Musil – moravský spisovatel?“ jako i tři krátké články o – kdo by si to pomyslel? – o Robertu Musilovi. Jen nejnovější článek se zabýval „Muzikalitou u Werfela“. Začala werfelovská perioda.

Od Veselého měl univerzitní výtisk jeho habilitační práce „K historii recepce děl Ehensteinových“.

Streit se opřel do křesla. Ohromující to nebylo. Jak mohl doposud vidět, byl Karinin odhad naprosto správný. Heimannovy publikace sice neoplývaly brilancí, ale přece jen byly vědecky solidně zpracované. Zato Veselého knížka žádným způsobem nesplňovala nárok, který je obecně kladen na habilitační práci. Byla to spíše průměrná diplomka.

* * *

Zatím bylo deset hodin. Musel vyrazit. Neměl sice vůbec tušení, kde se Jazz Tibet Club nachází, ale na hlavní ulici u Státní knihovny viděl stanoviště taxi.

10.

Taxik Streita dovezl k blízkému Jazz Clubu, kde právě musel zrovna skončit koncert švýcarské skupiny. Bezpočet lidí se tlačil na ulici. Robert čekal několik minut, než se houf rozběhl, pak vstoupil. Lokál byl pořád ještě dost plný, přesto ale hned u malého stolu našel Karin. Byla v doprovodu mladého muže.

„Ahoj, Karin!“

„Hele, tak tady jsi. Ale bez doprovodu, jak vidím. To je Truus, kolega z nederlandistiky.“ Pozdravili se, a Robert se posadil.

„Tak, doprovod možná ještě přijde,“ řekl a vyprávěl Karin, co se stalo.

Mezitím přišel číšník. Karin objednala Robertovi pivo. Truus zaplatil.

37

Diskuse, názory, ohlasy

Polemika: K Olomoucké výzvě jinak...

Z toho, jak kolegové z PŘF bezstarostně přestřelují, resp. nedostřelují ve svých stížnostech a argumentech, mám dojem, že se sice upřímně snaží o změnu, ale moc nevnímají kontext, v němž se pohybují. Většinou popisují vnitřní poměry na PŘF, do toho nemohou nijak zasahovat. Chci učinít jen dvě poznámky.

Nevím přesně, čemu říkají Olomoucká výzva. Tak byl nazván dokument, který jsme přijali na shromáždění akademické obce UP 10. 10. 2001 (to byl boj o proslulé Zemanovy dvě miliardy). Patrně ale mají spíše na mysli (podobně jako jejich kolegové-zoologové z Českých Budějovic v Neviditelném psovi) nedávné prohlášení AS UP, kterým jsme podpořili plán rektorů na reformu veřejných vysokých škol a kterým byly odstartovány protestní akce studentů UP 2. a 3. 12. 2003. Pak ovšem mi není jasné, čím jsme se „v očích ostatní odborné veřejnosti“ (kteřé?) zesměšlili, protože směšní v tom případě musejí být rektorů, ministryně školství i premiér: všichni totiž připouštějí, že vysoké školy jsou financovány nedostatečně. Já naopak shledávám jako dětskou představu, že za současného provizorního financování lze vybudovat „elitní výukové a odborné pracoviště“, a pak teprve žádat o zvýšení státní dotace (a proč by se pak měla vůbec zvyšovat?).

Protest...

K takovému kroku nechybějí finance – částky, o kterých se mluví v souvislosti s oddlužováním bankovního sektoru či prohranými mezinárodními spory, jsou mnohonásobně vyšší (a ty se vždy najdou!) – ale jen politická vůle. Vstup do EU bude naším mentem: chceme skutečně být jako Irsko či Finsko a vsadit na vzdělání? To znamená, bude vláda konečně plnit svou deklaraci, že školství je prioritou?

Naše protesty se proto musejí zaměřit na to, aby se co nejdříve poskytl dostatečné finance na odstartování reformy podle plánů ČR. Zároveň bychom měli požadovat zvýšení tzv. normativu na

Nevím, možná mají na PŘF peněz dost – ale to už by jistě to elitní pracoviště vybudovali. I sami autoři se podivují: jak to, že ani nejlepší pracovníci nedostávají 100% osobního ohodnocení, když to tarifní tabulky připouštějí? Myslí, že by jim to stručně a jasně vysvětlil tajemník kterékoliv fakulty UP.

A druhá poznámka. Zavedení evaluace pedagogů studenty vřele doporučuji. Na Katedře teorie a dějin dramatických umění FF to právě děláme už devátý semestr za sebou. Nejvíce se osvědčil původní dotazník s deseti otázkami a šestibodovou stupnicí odpovědí, který umožňuje snadnou kvantifikaci hodnocení a seřazení pedagogů podle dosaženého bodového průměru. Studenti odpovídají seriózně, připsané verbální hodnocení vyražuje to, jak se pedagogovi předmět povedl. Kolegové studují vyplněné anketní listky s velkým zájmem, pořadí pedagogů zveřejňujeme vždy na začátku dalšího semestru. Validita hodnocení je překvapivě vysoká: i když se ročníky studentů střídají, někteří pedagogové jsou opakovaně mezi nejhoršími, jiní se dlouho drží na čele, někteří se během několika semestrů propadají do průměru. Vedoucí katedry má oporu při prodlužování smluv, při žádostech o tvůrčí volno atd.

Doc. J. Štefanides, FF UP

Dokončení ze str. 8

úroveň, která odpovídá zvýšení počtu studentů od r. 1993, tj. zhruba na 45 tis. Kč. Jestliže bychom těchto cílů dosáhli, stane se vysoké školství opět atraktivním zaměstnáním pro mladé absolventy a univerzity budou během několika let schopny uspokojit většinu zájemců o studium. Jako nejvhodnější forma protestu se mi jeví dosavadní happeningy, doplněné o veřejné diskuse s reprezentanty politiky a odborné veřejnosti. Udělejme z vysokého školství zajímavé téma, aby při příštím happeningu v Praze vyšel větší počet poslanců ven z parlamentu...

Dr. W. Engelbrecht, předseda AS FF UP

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Děkan Lékařské fakulty UP vypisuje

výběrová řízení

na obsazení míst:

- **odborného asistenta Dětské kliniky**; kvalifikační požadavky: atestace I. stupně z dětského lékařství, minimálně pět let praxe, znalost cizího jazyka, morální a občanská bezúhonnost;
- **odborného asistenta nebo asistenta Kliniky rehabilitačního a tělovýchovného lékařství s částečným úvazkem 0,20**; kvalifikační požadavky: absolvent VŠ v oboru rehabilitace a fiziotherapie, minimálně tři roky praxe, předpoklady k pedagogické práci, znalost cizího jazyka, schopnost vědecké práce;
- **dvou odborných asistentů nebo asistentů Ústavu patologie**; kvalifikační požadavky: atestace I. stupně v oboru patologická anatomie, znalost angličtiny a zájem o práci se studenty;
- **odborného asistenta nebo asistenta Ústavu lékařské chemie a biochemie**; kvalifikační požadavky: VŠ vzdělání v oboru chemie, Ph.D. v oboru biochemie (ukončené nebo podaná disertační práce), jazykové znalosti, znalost práce na PC, kreativita, základní znalosti práce se zvířaty a biologickými materiálem, základní pedagogické dovednosti.

Příhlášky, doložené osobním dotazníkem, životopisem, fotokopiemi dokladů o kvalifikaci a přehledem vědecké a publikační činnosti, zašlete do 18. 1. 2004 na Děkanát LF UP, tř. Svobody 8, 771 26 Olomouc. Předběžný termín nástupu dle dohody.

Upozornění Knihovny UP

Databáze, které jsou v současné době přístupné online z UP a jsou hrazeny z projektu MŠMT, budou 31. 12. 2003 ukončeny. MŠMT ČR nyní rozhoduje, které databázové zdroje bude v letech 2004–2008 podporovat a v jakém rozsahu. Doporučujeme v maximální míře využít stávající elektronické informační zdroje. Doufáme, že stěžejní databáze budou zachovány.

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

PAOLO NEMEC: DOPISY NA ROZLOUČENOU /X/

„Chtěl jsem Karin dělat společnost, než přijдете, Roberte. Teď ale jdu, mám zítra ráno výuku. Uvidíme se, Karin.“
 „Jasně, tak ahoj.“
 „Ahoj.“
 „Příjemný chlapík,“ řekl Robert poté, co Truus odešel, „znáš ho blíž?“
 „Dobře si rozumíme. Chodíme občas na pivo nebo do kina. Ale není to muž mého života, jestli myslíš tohle.“
 „Ne,“ smál se Streit, „tohle jsem vlastně nemyslel.“
 „To by mě taky udivilo, teď, když se tak zajímáš o Evu.“
 „Ty si nemyslíš, že je mé pozvání dobrý nápad, že ne?“
 „Uhodls.“
 „Asi máš pravdu. Myslím jsem si... Díky,“ odpověděl Streit automaticky v němčině, když mu číšník donesl pivo.
 „Bitte,“ odpověděl číšník.
 Karin se musela smát a Streit se zhluboka napil.
 „Dobré,“ řekl. „Proč se vlastně směješ?“
 „Možná by sis měl nejdřív od Evy nechat dát pár hodin češtiny. Danke je česky díky, víš, a ne všichni číšníci v zemi studují germanistiku.“
 „To mi jenom tak ujelo (uklouzlo). Mám nějak pocit, že tu všichni musí mluvit perfektně německy. To bude asi tou univerzitou.“
 „Jo, jo. A jaké to tedy bylo s Evou?“
 „Jak jsem ti říkal. Nejsm s Evy moudrý. A tak jsem si myslel, že když bude rozhovor soukromějšího rázu, dostanu z ní víc.“
 „Jak moc soukromě sis to představoval?“
 „No tak, Karin, nebuď teď tak nefér. Já od Evy nic nechci, a to ty dobře víš. Ale já se jí můžu asi sotva zeptat, proč vlastně s Hermannem spala. Mezitím... no, doufal jsem, že by večere nebo sklenka vína takřikajíc přirozeně uvolnily atmosféru.“
 „Ty si myslíš, že by někdy náhodou přišla řeč na Hermanna?“
 „Asi tak nějak. Kromě toho mě zajímá její chování. Eva měla s Hermannem poměr, to je jisté. A jestli je pravda, co Heimann naznačoval, pak možná i s Veselým. Teď musíme ale skutečnou lásku jako možný důvod vyloučit. Pak zbývá otázka, kdo co od koho chtěl a proč.“
 „A co si myslíš ty?“
 „To jsem právě chtěl zjistit. Nabídně se mi Eva sama, nebo ji budu muset lákat, nebo na ni vyvíjet tlak?“

38

„Takže, Eva byla Veselého doktorandka, tam je ten vztah závislosti jasný. A dávám ti za pravdu, že pokud spolu něco měli, je skutečně otázka, jestli si Eva myslěla, že Veselý bude její práci hodnotit shovívavěji, když s ním bude spát, nebo jestli jí tuto nabídku udělal Veselý sám. Ale mezi profesorem Rosenbaumem a Evou neexistoval takový závislostní vztah. No dobře, mohl možná Evu u Berky zdiskreditovat, ale to jí nakonec taky mohlo být jedno.“
 „To si tedy vůbec nejsem jistý. Ale nehleď na to byl Hermann vlivný muž. Sice si to nemyslím, rozuměj mi dobře, ale mohl pro Evu přiměřeným dobrozdáním snadno získat od svého sdružení nějaké pěkné roční stipendium.“
 „Od DAAD?“
 „Bez problémů. Hermann tam býval posuzovatel. Nebo, co já vím, třeba jí slíbil učební úvazek na Freiburské univerzitě, možná dokonce asistentské nebo lektorské místo.“
 „Ano, rozumím. A na oplátku se mohla Eva profesoru Rosenbaumovi vlíchnout. Ona by tak strrašně ráda pracovala v Německu jako lektorka češtiny, a jestli on by jí nějak a tak dále. A u tebe to samé.“
 „Aspoň teoreticky. Je tu přece ale pořád určitý rozdíl. Hermann by býval mohl skutečně taková místa obstarat, kdyby býval chtěl, zatímco můj vliv je v tom výrazně menší. Ale já si myslím, že to Eva neví.“
 „To bylo ode mě ale naivní, já jsem si vždycky myslěla, že taková místa bývají vypsaná a pak obsazená nejlepšími uchazeči nebo nejlepší uchazečkou.“
 „I to se prý už stalo. I když prominentní přímluva jistě nikdy není nevyhnutelná, ale nechme toho, smutné téma!“
 Karin se podívala na hodinky. „Jak to tak vypadá, byla tvoje otázka zodpovězena. Eva nepřišla.“
 „Ano,“ řekl Streit a dopil pivo, „to mluví pro ni.“

Středa 11.

Trvalo několik sekund, než Streita probudilo zvonění budíku. Podíval se na hodinky. Bylo 6 hodin 23 minut. Čítil žaludeční nevolnost. Sice včera mnoho nepil, ale, jak si právě teď uvědomoval, také nic nejedl. Pomalu vstal a šel se osprchovat. Horká voda, kterou nechal několik minut stékat na hlavu a temeno, mu udělala dobře. Rozhodl se, že hned po snídani půjde na univerzitu; chtěl si prohlédnout disketu s Hermannovými pracemi. Věděl už totiž, že policie dnes předá Hermannův pokoj a jeho věci.

39

Z ARCHIVU UP

Několik vzpomínek na obnovu univerzity v Olomouci po 58 letech /II/

III. Olomouci 15. 11. 1945 – proklamace obnovení univerzity

Organizačnímu výboru Kongresu bylo oznámeno, že vládní delegace učiní prohlášení o obnovení univerzity 15. 11. 1945 v Olomouci. Bylo to šesté výročí pohřbu Jana Opletala a našich demonstrací, po nichž následovala poprava devíti studentských představitelů, naše deportace a věznění v koncentráku a zavření všech vysokých škol. Vládní delegace měla se též zastavit v Litovli a na hrobě Jana Opletala v Nákle. Měl jsem zajistit účast delegací studentů ze států, jejichž zástupci byli v Praze, a doprovodit je do Olomouce. Bylo mně ohlášeno, že současně pojedje s námi zvláštním vlakem náměstek ministerského předsedy Vilám Široký. Totéž bylo sděleno i do Olomouce. Nevzpomínám si již přesně na všechny státy, jejichž delegace studentů byly zastoupeny. Víím, že studenti USA zastupovala Miss Rouland, studenty Jugoslávie urostlý, mladý muž ve vojenské uniformě v hodnosti majora, který mně po cestě sdělil, že byl pobočником maršála Tiita, byli tam zástupci tureckých studentů a mnoho dalších, které již nedovedu identifikovat. Vlak marně čekal značnou dobu v Praze na Viliama Širokého a ten se nakonec nedostavil. V Olomouci na nádraží, které bylo vyzdobeno, byla připravena čestná rota k jeho přivítání. Byli to vojáci naší západní armády, velel jim nějaký kapitán, Širokého nikdo neznal. Zdeněk Šprinc jej popsal velicimú kapitánovi, že je vysoké stíhlé postavy, tmavovlasý. Při příjezdu na nádraží do Olomouce jsem měl starosti, zda všechno bude probíhat, jak jsem měl se Zdeněkem Šprincem domluveno, a první jsem z vlaku vystoupil. Pan kapitán uviděl mou vysokou, stíhlou, tmavovlasou postavu a v domnění, že se jedná o Viliama Širokého, dal čestné rotě povel a já, abych nezkazil divadlo a vážnost okamžiku,

(Dokončení z minulého čísla)

jsem převzal hlášení jako místopředseda vlády, poděkoval kapitánovi a slavnostně prošel před nastoupenou rotou. Americká studentka se velmi divila, že v ČSR je vzdávána taková poctu studentskému funkcionáři. Mezitím, zpoždění vlaku trvalo víc jak hodinu, olomoucký student Vladimír Mohapl uklidňoval a střídavě řečnil k davu Olomoučanů, kteří čekali na vládní delegaci a na cizí studenty před historickou univerzitní budovou. Předal jsem pak cizí studentskou delegaci do péče olomouckých studentů a odjel organizovat návštěvu vládní delegace do Litovle.

VI. Litovel 15. 11. 1945 odpoledne

Na návrh olomouckého architekta Šlapety byla v Litovli na náměstí Přemysla Otakara vybudována malá, vkusná tribuna, nebyla zastřešená, po straně jako velká pochodeň hořel oheň. Náměstí bylo plné lidí, Sokolí v krojích, legionáři 1. světové války v uniformách. Další čekání a při tom drobně přšlo. Konečně auty přijíždí ministr pošt monsieur Hála a ministr školství Zdeněk Nejedlý, který krátce předtím tlumočil v Olomouci rozhodnutí vlády o obnově univerzity. Po uvítání zástupci okresu a města promluvil ministr Hála, který byl za války v Anglii. Děšť zesílil a já jsem držel nad prostovlasým Hálou deštník, což přijal s díky. Potom se ujal slova ministr Zdeněk Nejedlý. Snažil jsem se opět chránit jej před deštěm, ale Nejedlý deštník odsunul se slovy: „Odstupte, junáku, my z východu jsme zvyklí na tvrdší podmínky.“

Takové jsou mé vzpomínky na obnovení olomoucké univerzity. Studentské delegace do Prahy v lednu 1946 jsem se již nezúčastnil, urychleně jsem dokončil studium.

Ze vzpomínek K. Sonntága na okolnosti kolem založení olomoucké univerzity po roce 1945 vybral a zpracoval

-pub-

...A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

15. PROSINCE

Evropská unie a její dopad na občany Olomouckého kraje. Beseda za účasti Ing. J. Březiny, hejtmána Olomouckého kraje. UC UP, Auditorium, 18.30 hod.

Vánoční koncert. Kaple Božího těla, 19 hod.

17. PROSINCE

Vánoční besídka. Pořádá ÚSP Klíč. U-klub, 16 hod.

Nahý (1993, N. M. Leigh). Filmový klub, Pastiche filmz, filmový sál UC UP, 20 hod.

18. PROSINCE

Vánoční promítání pro zaměstnance UP a jejich děti. UC UP, filmový sál, 13 hod.

Dr. S. Gregory (University of Birmingham): **Deaf Education in England** (Vzdělávání sluchově postižených v Anglii). Přednáška. Aula Pdf UP, 13 hod.

19. PROSINCE

Předvánoční seminář pro olomouckou mládež. UC UP, filmový sál.

Benefiční večer pro skauty. U-klub, 20 hod.

21. PROSINCE

Adventní koncert. Přerovský kůrový sbor. Kaple Božího těla, 19.30 hod.

DO 31. PROSINCE

„Vlákno, plocha, prostor“ – výstava prací studentů Katedry výtvarné výchovy Pdf UP. UC UP, Atrium.
„Mé zvíře v jeskyni“ – výsledky Mezinárodního symposia barevné grafiky a keramiky, UC UP, přizemí.

-red-